Ч. 273 (14.522). Львів, четвер 3. грудня 1936.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

Передплата в краю:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-61.
„ Друкарні: 229-26.
В справі оголошень звертатися до адміністрації.
Ціна одного примірника 20 сот.

Наступи червоних під Мадридом відбиті.

ТАЛЯВЕРА, 2. 12. Авас. Вчора вечором покінчилася найбільша битва від часу, коли фронт перенісся під Мадрид, що тривала цілий день.

Ще в 1. год. ночі червона артилерія сильно збомбардувала південно-західну частину міста, опісля піхота рушила до наступу, але мусіла відступити. Також другий наступ червоних з 7-ма повзами, що почався в 10. годині, заломився. Пополудні 2 нац. кольони заатакували Боділлю й Араваку.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ОКРУЖУЮТЬ МАДРИД.

БЕРЛІН, 2. 12. Нім. Інформ. Бюро. Дотеперішні операції під Мадридом йшли у клині між шляхами Мадрид—Толедо і Мадрид—Талявера. Щойно вчора нац. війська почали маневр з метою: окружити Мадрид і заняти вихідні позиції до вирішнього наступу. Вони вирушили з лівого крила відтинка Каза дель Кампо і заатакували ворожі становища під Поцуель і Гумера. Після завзятих боїв нац. війська виконали своє завдання. З новоздобутих становищ вони загрожують сполуку Мадриду з Ескуріялем.

Рівночасно нац. війська з університетської дільниці повели наступ на північні дільниці. Тепер вони володіють всіми західними передмістями.

ПОЛЯГЛО 500 ЧЕРВОНИХ.

ТАЛЯВЕРА, 2. 12. Авас. У занятому селі Боаділлі найшли нац. війська коло 500 трупів червоних вояків. Два останні дні літаки й гармати інтензивно бомбардували це село.

15.000 ЧУЖИНЦІВ БОРОНИТЬ МАДРИД.

ЛЬОНДОН, 2. 12. ПАТ. Як подає „Дейлі Мейль“, останніми днями 15.000 вояків чужинецьких відділів скріпило ряди червоних оборонців Мадриду.

КОМУНІКАТ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

САЛЯМАНКА, 2. 12. ПАТ. Під Алявою відбито наступ червоних, що залишили на полі бою 60-ох убитих і 3 повзи. На південному відтинку 7. дивізія заломила наступ червоних, що йшов при сильній підтримці совітських повзів, скорострілів і артилерії. Нац. війська здобули 4 повзи. Також не пощастив червоним наступ на обох крилах того відтинка — вони втратили багато вбитих і 40 полонених. Між муніцією, здобутою на червоних, найшли кулі дум-дум.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

БАРСЕЛЬОНА, 2. 12. ПАТ. 9 нац. літаків збомбардувало військові обєкти в околиці Саляманки, м. ін. летунський майдан. На мадридському фронті червоні летуни заатакували валку з 25-ох вантажних авт. Летуни співділали з наступом піхоти на відтинку Алява. На відт. Льокроно відбито наступ нац. військ.

МАДРИД, 2. 12. ПАТ. На центральному фронті червоні осягнули кілька перемог. На відтинку Гуеска—Поцуеля червоні витиснули нац. війська зі здобутих становищ та посунулися на 3 км. у напрямі Каза Кемада — Карабітас. Зістрілено 3-моторовий нац. літак.

МАДРИД, 2. 12. ПАТ. На мадридському фронті червоні перейшли до офензиви, відкидаючи нац. війська до Поцуеля. З піхотою співділала артилерія та 40 мисливських літаків.

МАДРИД, 2. 12. ПАТ. Вчора вечором покінчилася на мадридському фронті нац. офензива — без успіху. Під вечір перейшли червоні до протинаступу на відтинках Поцуеле і Аравака, при сильній артилерійській підготівці. Після боїв знищено шпиталь і клініку. Також на відт. Монкльоа червоні відбили ворожі наступи.

Червоні стежі помітили у нац. окопах неумундуровані частини; це значилоб, що деякі відтинки нац. командування обсаджує нереґулярними частинами, щоб заповнити реґулярними загрожені відтинки.

Червоні висадили у повітря поїзд зложений з 32-ох ваґонів, що віз вибухові матеріяли і муніцію на мадридський фронт.

Сойм почав свою працю...

Варшава, 1. грудня 1936.

Безумовно зібрання і наради сойму є все ще в Польщі замітною політичною подією. Кажемо „ще“, бо в цій хвилині той цілий комплекс понять, який звязаний зі словом „сойм“, переходить у Польщі цікаву еволюцію. Декаденцію, чи лише хвилеве заломання, чи може вступлення на нові шляхи? Сьогодні на ці питання трудно дати відповідь. Та проте кожний — і прихильник теперішніх (себто тих, що повстали з виборчої ординації 1935. р.) парляментарних установ і їх противник — мусить признати, що доба справжнього парляментаризму скінчилась у Польщі з хвилиною, коли почалося життя теперішнього польського парляменту. І не тому, що тут нема партій — у властивому їх значінні — не тому, що нема в соймі справжньої опозиції і не тому врешті, що цей сойм і сенат на 90 прц. подиктований чи приготований перед виборами. А тому, що — вживаючи іншої не політичної термінольоґії, — ця гра, яка відбувається перед нами на соймовій арені, аж надто... вирежисерована. Вона має хоч і дискретні, проте яскраві і всім видні куліси: вони не дуже годяться для змагань — політичних. Тут, перед нами, не боротьба, не суперництво, розрахунки, не те, що допускає виладування нервів, іноді навіть вибух (спонтанічний!) пристрастей, обурення... Все тут „статечне“, розраховане, оглядне, продумане, навіть штучне. Не перечимо, що й у теперішньому соймі можливі несподіванки, та проте кожний признає, що й ці несподіванки можна сьогодні легко — „знормалізувати“. Словом, поза соймом є чинник, який хоч і скривається ,то проте має достаточно сили, зручности і кебети, щоб теперішній сойм віддалити від образу, який звязаний з поняттям парляменту.

Такі думки тиснуться у голову, коли хочете в соймі — аналізувати. Та годі, ми є на засіданні. Дискретний дзвінок маршала втихомирює зразу вщерть повну салю (прийшов навіть бувший диктатор і творець цього сойму, п. Славек). Повні теж урядові і сенатські лави, галерія. Ось ви під впливом дзвінка спадаєте з висот політичних рефлексій у реальну метушню соймової салі. Ви перестаєте „аналізувати“ і слухаєте. Короткі формальности, згадка про померших (м. ін. про Дашинського і Стпічинського) і — на диво! — підтвердження того, про що ви перед хвилиною думали: хід виборів до соймових комісій. Тринацять комісій „вибрано“ ,але виборів — не було. Формально — все в порядку, згідно з новим реґуляміном. Фактично секретар сойму відчитав кількасот імен, запропонованих маршалом, і саля мовчки приняла це до відома. Колиб хтось схотів був робити пакости, міг до кожної комісії зголосити кілька інших імен і тоді прийшлаб морочлива процедура голосування. Не зголошено ні одного нового прізвища до 13-ти комісій і найнебезпечніший параграф реґуляміну показався невідкличий. Чи це булоб можливе в атмосфері опозиції? Пролунали оплески. Кому? Чи маршалові за його зручність? Може, — але ці оплески могли бути рівно іронічні: вони могли підтверджувати передбачене, що сойм буде далі слухняний.

Англійські посли інтриґують в Еспанії

СЕВІЛЛЯ, 2. 12. ПАТ. Ґен. Кеіпо де Лляно ствердив, що місія англійських парляментаристів приїхала до Мадриду на те, щоби по всьому світі поширювати тенденційні вістки, які обурюють усіх повстанців. **„Не є це представники англійського парляменту, лише його поодинокі члени, які приїхали на власну відповідальність до Мадриду, щоб нарадитися зі совітським генералом“.** Ґен. Кеіпо де Лляно дістав чимало листів зі запрошеннями, щоб та комісія приїхала до Андалюзії, де червоні допустились жахливих звірств.

ЧУЖИН. ВІЙСЬКА ОБОРОНИЛИ МАДРИД.

ЛЬОНДОН, 2. 12. ПАТ. Один зі 6-ох послів, що виїхали до Мадриду, Джемс, заявив у палаті громад, що в Еспанії йде боротьба на життя і смерть . Обі сторони рішені боротися, доки зовсім не знищать ворога. **Обі сторони дістають дуже велику підмогу зі закордону. Міжнародній відділ уратував Мадрид в останній хвилині.**

Еспанська війна — це на думку Джемса — — „домашня війна у міжнародній скалі на еспанському терені“.

Чи справді в Еспанії є німецьке військо?

ЛЬОНДОН, 2. 12. ПАТ. Вістка про 6.000 німецьких вояків, які буцімто причалили до Еспанії, викликала чимале враження в англійській пресі. „Дейлі Телеграф“ твердить, що це члени пробоєвих відділів, таборів праці та реґулярного війська, а саме з 9. піхотного полку.

У БЕРЛІНІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

БЕРЛІН, 2. 12. ПАТ. Тутешні міродатні кола заявляють, що їм нічого не відомо про ту подію, вони не знають також, кілько німецьких добровольців бореться в Еспанії.

ЩО НА ТЕ ЛЬОНДОН?

ЛЬОНДОН, 2. 12. ПАТ. Тутешним компетентним чинникам не відомо, щоб німці причалили до Кадіксу в одностроях. Якщоб ця вістка була правдива, булоб це дуже сумно. Хоча брит. уряд сильно занепокоєний, деякі кола підмічують, що вже нераз великі відділи французьких добровольців переходили франко-німецький кордон.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ.

ТАНЖЕР, 2. 12. Авас. В Тетуані причалило 7 німецьких тримоторових літаків.

Промову премієра Складковського завжди слухають усі з цікавістю. Він отвертий, прямий і не вміє, хоч лікар з фаху, завивати у бавовну. Та проте, його цьогорічна промова викликала деяке розчарування. Може бути тому, що премієр — приготовився. Він навіть деякі уступи своєї промови читав, хоч минулої сесії злегка сам кепкував собі з тих міністрів, які приносять на трибуну виготовлені еляборати. Тон промови самопевний, оптимістичний. Тверді були слова про „атмосферу стійности і безпеки" та про „джерело сили", яке лежить у співпраці з двома найвищими чинниками у державі; самопевні й оптимістичні були фрази про успокоєння нервів, сталізацію життя, про те, що „починаємо думати про спокійне завтра". Почули ми теж нове окреслення дотеперішньої діяльности уряду: його постійним змаганням мало бути „бажання осягнути суспільну („сполечну") справедливість супроти всіх громадян нашої батьківщини". У тому окресленні змістив премієр Складковський не лише своє досягнення, що того року ввійшло до гімназій 1.000 мужицьких дітей як стипендистів сільських волостей, змістив не лише рівні права й обовязки у плаченні податків. Туди зарахував теж справу антисемітизму. Безперечно це було дуже оригінально, але для жидів не дуже приємно. Пан премієр виступив проти антижидівських ексцесів — в імя суспільної справедливости, — однак не згадав ні словом про те, хто ці ексцеси спричинює. Зате покликуючись на цю суспільну справедливість ,сказав: „однак ця сама суспільна справедливість наказує тішитися і з радістю витати ті найздібніші одиниці мужиків, які з перелюдненого села йдуть до міста, щоби шукати чесного зарібку в торговлі і промислі". Як сказано, висновок для жидів не надто милий.

Ось у тому місці українець мимохіть насторожував вуха. Може у праці, доконаній урядом, прийде згадка (після жидів!) про українців. Але — пан премієр був для українців ласкавіший, ніж для жидів. Його формулка про „суспільну справедливість" не вмістила, наразі, ніяких досягнень на українському відтинку.

Треба тепер хіба ждати, що скажуть ресортові міністри, особливо рільництва. Та проте, хто знає красномовчі здібности міністра Понятовського, цей ні на хвилину не буде сумніватись, що п. міністр рільництва придумає теж якусь формулку для оправдання кольонізації. А може це вже не буде йому потрібне? Може отвертість ріжних „кресових" організацій, які ухвалюють резолюції за осадництвом, найде без того підтвердження в соймі? Поживемо, побачимо...

Безперечно добра була і цікава змістом двогодинна промова віцепремієра Квятковського. Вона вимагає окремого, фахового розгляду. Спинюватись над нею не маємо місця.

Дискусія над обома експозе відбудеться в середу 2-го ц. м. У вівторок вечором записалось до слова 20 промовців, між ними й голова УПР. Чи скріпить ця дискусія значіння сойму? Чи перекреслить глумливі наголовки, які опозиційна преса додавала над статтями у день його відкриття? (нпр. „У день відкриття так — як ніби — сойму"). Чи залишить „терен фікцій"? Хоч у нашому інтересі був би безперечно зріст поваги сойму як терену праці і трибуни слова, то проте ми в цей зріст дозволимо собі не вірити.

І ще одно завваження з приводу початку праці сойму. Багато говорилося в кулюарах сойму про те ,що ще перед латинськими різдвяними святами буде в соймі проголошена декларація про підстави організації А. Коца. Цю декларацію навіть називають уже „малою програмою". Її основою має бути ствердження, що ніхто з майбутніх членів організації не має мати претенсій до признання чи нагороди за заслуги, добуті в часах революції і збройної боротьби, себто в рр. 1905, 1914. і 1920. Так говорять і пишуть. Та всі ці поголоски нотуємо лише з денникарського обовязку. Скільки в них правди, не має ніхто змоги перевірити. А тим менше маємо цю змогу ми, українці.

В. Кузьмович.

До заяви ґен. Токажевського у Львові з 22. XI. ц. р.

Від одного з українських сеніорів, старого парляментариста й краєвого діяча д-ра Теофіля Окуневського, який віддавна заступав погляд про потребу польсько-українського замирення, дістаємо актуальні уваги з приводу останнього прилюдного виступу ґен. Токажевського у Львові. Ред.

Хотячи вповні оцінити значіння слів, висказаних 22. XI. 1936 до польської суспільности у Львові, мусимо передовсім уявити собі, хто ті слова сказав, до кого він ті слова передовсім звернув та на якім ґрунті були ті слова сказані. Отже сказав їх боєвий активний ґенерал, що заняв для поляків Львів, сказав до суспільности польської, дразненої щодня бруковими польськими денниками в тім напрямі, „ażeby i piędzi ziemi nie odstąpić Ukraińcom". Сказав ті слова на львівськім ґрунті, на тім ґрунті, звідки виросли Ґломбінські і Ґрабські, що хотілиб погребати навіть нашу нац. окремішність. Отже на тім ґрунті сказав ґен. Токажевський — правда, із застереженням, що він це лиш від себе говорить,

— що українці вічно кажуть і чого від уряду польського вічно домагаються: пошани власних основних прав, бо „justitia fundamentum regnorum".

Признання тих основних законів не лиш для себе і не лиш на папері, але для кожного громадянина, для кожної віри і кожної національности.

Поки ця засада не увійде в плоть і кров польської адміністрації, поти Польща не може мати претенсії на велику державу і не може мати морального права правити іншими народами. Це постулят конечний для представників уської великодержавности. І це ствердив ґен. Токажевський.

Саме через східногалицьких поляків Польська Держава не може сповнити того, що обіцяла в своїй конституції: рівноправности народів у своїй державі та обітниці в міжнародній постанові, що Польща не сміє кольонізувати нашої землі, що має приймати наших людей до урядів, що дасть нам університет і що взагалі маємо бути рівноправні. Саме це підніс ґен. Токажевський, що поляки мусять цих обітниць додержати і що мусять з добрим словом підійти до нас та з приязною, помічною рукою. Вся суть наших непорозумінь полягає власне в тім, що Польська Держава не може через вшехполяків берегти основних законів та перечить засаді: „pacta servanda sunt".

Ґен. Токажевський сказав ще щось, що розумний, чуйний і практично тверезий ум наказує зробити все, чого вимагає мудрість державної рації, „щоб наше співжиття перейшло в новий ясний день чесної та моральної співпраці". Цими словами примкнув ґен. Токажевський до оспорюваного світогляду таких мужів, як пок. Голувка, Бончковського, Васілевського, гр. Лося й інших, що Польща, коли має вигляди на будуччину і поважно леліятиме в собі прометейську душу і з нею іти на Схід, то мусить залагодити у себе своє запілля, себто мусить примиритись зі своїми українцями. Цього, розуміється, галицькі вшехполяки стерпіти не можуть, і це власне сказав їм на галицькім ґрунті ґен. Токажевський. Сказав врешті ґен. Токажевський вічну правду, що всякий нарід має право мати собі те, що є його, що до нього належить. Але рівночасно повинні наші противники дати нам те, що нам належиться, а не заперечувати.

Сказав урешті, що наша українська боротьба з поляками — не вчорашня і не від 1848 р., але триває від соток літ і що тій справі треба заглянути в очі „sub specie aeternitatis", бо лише так можна собі уложити наше спільне співжиття.

Ґен. Токажевський на галицькім ґрунті, у нашім столичнім городі, як противник, що нас поборов, сказав досить. А тепер питання: Хто кого переможе? Чи ґен. Токажевський зі своїм широким, великодержавним, правдиво римським світоглядом, чи вшехпольський дух.

Д-р Теофіль Окуневський.

Обурення проти большевиків.

В ЕСТОНІЇ.

ТАЛЛІН, 2. 12. ПАТ. Промова Жданова на конґресі совітів з погрозами в сторону балтійських держав, зробила тут сильне враження, зокрема на тлі недільної промови ґен. Ляйдонера (яку ми подали).

У ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 2. 12. ПАТ. Зближений до міністерства закорд. справ „Гельзінкі Саномат" у передовиці звертає увагу на постійні напади совітської преси, яка до недавна атакувала лише Фінляндію, а тепер взялася також до Естонії та Латвії.

У ЛАТВІЇ

РИГА, 2. 12. ПАТ. Коментуючи промову Жданова на конґресі совітів, півурядовий „Брівва Земе" заявляє, що Латвія противна всяким круціятам через свою територію, все одно чи під знаком пятираменної зірки, чи свастики. Червона армія вже пробувала „поширити вікно в Европу", але мусіла відступити. „Юаунакас Зіньюс" говорить про „ведмежу прислугу Жданова для СССР", згадуючи про дуже зле враження промови Жданова на британські провідні кола. Найгостріше виступає військовий „Латвіяс Кареівіс".

Анґлійським кораблям заборонено перевозити воєнний матеріял до Еспанії.

ЛЬОНДОН, 2. 12. ПАТ. Під впливом вістки про те, немовби німецькі війська причалили до Еспанії, палата громад відразу ухвалила у всіх трьох читаннях закон, що забороняє брит. кораблям перевозити якунебудь військову контрабанду; наради покінчилися нині в 1. год. ночі. Нині закон дістане королівську санкцію, і щойно завтра увійде в життя. Не зважаючи на те, вже вчора брит. влада затримала на Мальті брит. корабель, що віз з Одесси до Валенсії муніцію, повзи та панцирні самоходи.

ЗАБОРОНЯТЬ ВИСИЛАТИ ДОБРОВОЛЬЦІВ ДО ЕСПАНІЇ?

ЛЬОНДОН, 2. 12. ПАТ. На пленарному засіданні комітету неінтервенції, що почалося нині рано, В. Британія і Франція поставили внесок, щоби зобовязання неінтервенції заборонювало також висилати добровольців до Еспанії.

25-ліття Українського Пласту.

(1911 — 1936).

Прага, 30. XI. 1936.

Рідке, дуже зворушливе свято. Український нарід, зокрема українська молодь, не має кутка на широких рідних землях, де можна булоб вільно засвідчити свою відданість одній з кращих ідей, яку витворив дух сучасного культурного людства і приневолені святкувати 25-ліття Українського Пласту на чужині, на вигнанні.

Ювилейне свято тривало два дні: 28. і 29. листопада. Розпочалося воно в 16. год. 28. XI. діловою частиною: ювилейним зіздом. Невеличка чепурна саля „Просвіти" заповнюється. Прибула команда СУПЕ у повному складі, пластуни (-нки), що перебувають у Празі, пластуни (-нки) жевницької ґімназії, які творять головне ядро зізду і праські гості.

Ювилейний зізд, якому проводив ком. СУПЕ, проф. Р. Лісовський, розпочався відспіванням пластового гимну та вшануванням памяти пластунів і пластових діячів, які вже відійшли від нас на завжди. Після відчитання привітів, які наспіли на зізд, і затвердження протоколу з попереднього зізду присутні вислухали загального ювилейного звіту команди СУПЕ та звітів поодиноких референтів, у яких змальовано пластову діяльність за ввесь ювилейний період.

З цих звітів видно було і той розвиток і ту трагедію, що її прийшлося пережити за 25 років пластовому орлові. Зродився він на рідній землі. Тут і сил набирався. Тут зміцнились і крила його. Ширяв він ними і по високих горах Карпатах і по широких просторах Волині та Полісся. Купався у чистому повітрі Великої Ідеї над золотими ланами та під блакитним небом доти, доки недоля не вигнала його на чужину. Полинув він між чужих людей із сніжно-білою лілеєю, щоб там зберегти непорочну її чистоту аж до повороту на рідні землі.

З цих звітів, зокрема зі звіту економ. референта сестри Голубінки та зі звіту пресового референта брата проф. П. Богацького, видно, що на еміґрації наш Пласт мав не самі лише сумні сторінки. Ні. Були тут сторінки і повні „сонця та краси". Були моменти світлі і радісні. До таких слід безперечно зачислити величаву участь Українського Пласту в Славянському Джемборі у Празі 1931 р. (комендант Козицький), надзвичайну інтенсивність та поширення пластової праці на українському еміґрантському терені і між чужинцями в роках 1932—1933 (ком. Є. Вировий), свято 20-ліття Українського Пласту в р. 1932 і нарешті теперішнє свято з приводу 25-літнього ювилею (ком. Р. Лісовський).

По вислуханні решти звітів Зізд приняв цілу низку резолюцій, як також ухвалив наділити „Свастикою Вдячности" за працю на користь Українського Пласту проф. Р. Лісовського, інж. Е. Кульчицького, сестру Посацьку, проф. П. Богацького і решту членів команди СУПЕ та висловив подяку тим особам, що в той чи інший спосіб причинились до розвитку Пласту. Далі переведено вибори до нової команди СУПЕ, яка залишилася майже без змін. На цьому й закінчилась ділова частина Зізду.

Другий день пластового свята розпочався в 8. год. рано Службою Божою в церкві св. Климентія. В год. 14. у салі „Унітарія", де пізніше відбулася святочна академія, відкрито багату пластову виставу.

Святочна академія розпочалася в год. 19. Саля заповнена публикою. Тут пластунські убори губились серед маси „цивільних" громадян, які прибули, щоб привітати свою молодь, подякувати їй та заохотити її до дальшої витревалої праці. Стіни салі і столи коло них прикрашені виставочними експонатами з пластового життя. На сцені за прибраним рушниками столом команда СУПЕ. Ліворуч від неї трибуна для промовців. Праворуч — почесна варта пластунів і пластунок береже свою святість — український пластовий прапор.

Після врочистого відкриття академії почалися привіти від присутніх представників українських і чужих установ з Праги та її околиць. З українських привітів був найбільш зворушливий привіт від старенької С. Русової. З чужинців вітали Український Пласт пластуни-юнаки чеські, німецькі, естонські і мадярські. Команда німецького Пласту вислала кількачленну делеґацію у пластових одностроях. Далі вислухано

Л. АНДОР.

Велика роля.

Відома фільмова артистка Лідія Обертен після напруженої праці виїхала на кілька тижнів на французьку Рівієру відпочити. Вона сиділа у своїй шовковій піжамі обрямленій футром перед дзеркалом у своїй спальні і накладала на своє обличчя всякі пасти та креми на ніч, з єдиною думкою зберегти свою красу. Задумана зідхнула, закінчивши свою вечірню церемонію косметики і перейшла до маленького сальонику, щоб докурити перед сном папіроску.

Місяць світив так ясно на кімнату, що Лідія Обертен навіть не засвічувала лямпи. Вона сіла на фотелик і вдивлялась у портрет Зоарда V-го, що представляв володаря у королівському строю. Король Зоард утративши свій екзотичний престіл підчас палатної революції проводив дні свого вигнання на Рівієрі і мешкав у тому самому готелі, що артистка. Люди говорили, що король захоплений віддавна талантом Лідії Обертен, зробив їй неодин королівський дарунок.

Чи в тій хвилині, коли вона дивилась на його портрет, який возила із собою на знак вдячности чи симпатії, думала вона про нього чи всміхалась до своїх дорогоцінностей та успіхів, хто це може знати?

Нараз її погідна усмішка викривилась. Лідія побачила крізь відчинені двері з балькону ліхтарку, що шукала дороги, а слід за нею темну постать у трикоті, як ішла вперед із револьвером у руці.

— Вибачте, пані, але вам не вільно рушитись із місця, — почула вона — бо...

Чужинець не докінчив речення, бо дуло револьвера говорило само за нього.

— Чого ви хочете? — спитала переляканa Лідія, хоч і так зрозуміла наміри непроханого гостя.

Влізливий незнайомий освітив дбайливо кімнату і сказав:

— Здається, що я вже найшов те, за чим сюди прийшов.

Він підійшов до малого жіночого бюрка, на якому стояла різьблена гебанова касетка.

— Ви певно тут ховаєте, пані, свої прикраси? — спитав він незвичайно чемно. А що не дістав ніякої відповіди, схопив касетку, не спускаючи револьвера з жінки, яка сиділа ввесь час у фотелі.

Лідія вже заволоділа собою:

— Ви хочете забрати оцю касетку?

— Ви вгадали, пані. Але не гнівайтесь, що я передовсім мушу звязати вам руки і наложити на ваші уста хустину, щоб ви не счинили крику, заки я щезну.

Лідія кивнула головою:

— Зовсім не потребуєте мене вязати, бо я не хочу боронитися. Можете покликати своїх людей і мене заарештувати. Секції „Д—Ікс" іще раз удалось урятувати життя Зоардові V-ому і я мушу примиритись із своєю долею. Але мусите повідомити свого шефа, що мої товариші так довго не зложать зброї, доки сплямлений кровю злочинець не заслужить на свою кару.

— Я не розумію вас, пані?

— Чого ви не розумієте? — почала кінчати Лідія, прибравши драматичну позу. — Чи ви не хочете мене мучити? Чомуж ваші поліпаки нарешті не зявляться?! Я чекаю на арешт! Ви напевне обсадили вже всі входи і виходи. Так [illegible] налякались безборонної жінки?

Незнайомий справді здивувався:

— Алеж, пані, я не розумію, про що ви говорите! Я не знаю, що це за секція „Д—Ікс", я не розставив на дворі ніяких своїх товаришів і не розумію, чому я мав би вас арештувати? Чи це ви може теж покрали якісь дорогоцінности?

Лідія засміялась.

— Отже ви мали би бути тільки звичайним зломником? Нещасливий чоловіче! Приложіть ухо до цієї касетки. Що ви там чуєте?

— Чую, як іде годинник.

— Правильно. Але на жаль це не дорогоцінности, тільки заведений механізм пекольної машини. Раджу вам не тримати його довго при собі, бо він наставлений на означену годину і може розірвати вас на куски.

Злодій поставив пекольну касетку на перський килим.

— А хтож ви такі, моя пані?

— Коли це вас так цікавить, то можу вам виявити цю тайну. Я Соня Наташа і мушу з доручення революційного комітету ще нині вночі виконати атентат на Зоарда V-го. Я є двійником відомої фільмової артистки Лідії Обертен, яка робить тепер знимки на сотні кільометрів звідтіля, навіть не прочуваючи, що я під її іменем приїхала сюди виконати атентат на Зоарді V-ім. Раджу вам якнайскорше втікати, бо якби вас тут зловили, то дістанете щонайменше двацять літ вязниці і ніхто вам не повірить, що ви не є моїм спільником.

Вломник, наче обмитий холодною водою, подався до бальконових дверей.

— То я вже волію свою професію, як вашу — сказав він із гірким усміхом до артистки.

В одній хвилині перескочив балькон і щез у темному парку.

•

Лідія відчинила весело свою касетку і кілька хвилин насолоджувалась своїми дорогоцінностями. Засвітила електрику, підійшла до дзеркала і сказала до свого двійника:

— Яка шкода, що ніхто не міг мене бачити у такій гарній ролі!

Перекл. **а. б.**

——o——

привітів, які наспіли у великому числі поштою зі всіх кінців світа від чужих і своїх, від установ та організацій і від окремих осіб з Галичини, Волині, Полісся, Буковини, Закарпаття, Америки, Канади, Англії, Франції, Швайцарії, Австрії, Німеччини, Болгарії, Південнославії, Туреччини і т. д., не згадуючи вже про гостинну Чехословаччину.

Після короткого реферату вислано привітні телеграми президентові Масарикові і Бенешові, проф. О. Тисовському, С. Левицькому, митрополитові А. Шептицькому й іншим заслуженим діячам. Далі вислухано резолюцій та постанов, ухвалених напередодні Конґресом. Офіціяльна частина ювилейних свят закінчилася при великому піднесенні присутних національним гимном. По короткій перерві розпочалась концертова частина академії.

З нагоди 25-ліття Українського Пласту СУПЕ видало друком святочне, багато ілюстроване число „Пластових Вістей", ювилейну медалю та заповіло видати альманах. **Д. К.**

Відгомін анґлійської інтерпеляції в справі польської кольонізації.

„ТАЙМС" з 25. листопада, „Морнінґ Пост" і „Манчестер Гардіян" з 26. листопада помістили отвертий лист Англьо-Українського Комітету в Льондоні під наголовком „Польща й українці".

„В Палаті Послів, — пишеться в листі, — поставив 11. листопада п. посол Бен Райлей запит до секретаря для закордонних справ, чи він задумує використати нагоду відвідин полк. Бека, міністра для закордонних справ Польщі, в Льондоні, щоб обговорити з ним справи української меншости в Польщі, супроти якої Велика Британія має певні зобовязання на підставі меншостевих договорів.

„П. Райлей підніс особливо справу кольонізації українських земель Польщею. Як він твердить, польський уряд поселює на українських землях кольоністів-поляків. Міністр Іден відповів між іншим, що справа контролі над додержуванням меншостевих договорів узагалі належить до компетенції Союзу Народів, і що в кожному разі для меншостей отворена дорога через Женеву, якої вони повинні вжити в таких випадках.

„Таке твердження не є правильне. П. Іден, здається, забув, що полк. Бек проголосив 13. вересня 1934. р. перед Союзом Народів заяву про відкинення меншостевих зобовязань. Звертаючись до зборів Союзу Народів, польський міністр для закордонних справ сказав:

„Доки не буде загального, обіймаючого всі держави зобовязання охорони меншостей, мій уряд примушений заявити, що від сьогодні він відмовляється від всякої співпраці в міжнародніх установах, які мають на цілі нагляд над виконуванням меншостевих зобовязань польською державою".

Отся заява є одною з причин, чому українці останніми роками не уважали доцільним вносити до Женеви петиції.

Сподіємося, що відвідини польського міністра для закордонних справ для цієї держави принесуть свої користи; але треба також піднести, що доки не поладнається задовільно української справи, доти в Польщі не буде впорядкованих відносин".

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

—о—

Господарське положення в Польщі.

НОВИЙ ПРЕЛІМІНАР БУДЖЕТУ В ОСВІТЛЕННІ ВІЦЕПРЕМ. КВЯТКОВСЬКОГО.

У вівторок 1. ц. м. по відкритті буджетової сесії сойму віцепрем. Квятковський виголосив двогодинну промову, втриману в оптимістичному тоні, доказуючи цифрами, що господарське положення в Польщі в 1936. р. покращало. І так, якщо означити промислову продукцію в 1928. р. числом 100, то продукція в 1932. р. зменшилася на 52, у 1935 підскочила до 66, а у вересні 1936 підскочила до 79. Від січня до вересня ц. р. зросла теж консумція а саме: цементу на 25 прц., залізних виробів на 20 прц., шт. погноїв на 15 %, паперу на 15 прц., електричних жарівок на 40 прц., електричних машин на 32 прц., бензини на 6 прц., спирту на 9 прц., їдальної соли на 5 прц., цукру на 25 прц. і т. д. У підприємствах зросло теж число фізичних та умових робітників. Віцепреміер радіє вельми, що на товаровім ринку міста зявився нарешті знову як консумент селянин.

Не зважаючи на девізові обмеження Польща щораз більше товарів вивозить за кордон. Це доказує, що ціни у світі йдуть у гору. Щораз більшу ролю в експорті бере теж хліборобство. Додав, що парцеляцію будуть переводити далі.

Опісля віцепреміер обговорив новий прелімінар буджету на 1937/38. підкреслюючи, що в 1936. р. вдалося нарешті зрівноважити буджет. Новий прелімінар більший від теперішнього буджету на 3.2 прц. Щоби вдержати рівновагу буджету в 1937/38. р. ст. 11 уповажнює міністра скарбу продовжити стягання спеціяльного податку від платень з публичних фондів до кінця буджетового року. Крім того з цією метою в 1937. р. уряд змінить засади платні державних урядовців. Опісля віцепреміер перейшов по черзі поодинокі позиції буджету. На платні урядовців, емеритам та на ренти інвалідів прелімін. 1,110 мільонів зол. На освіту збільшено 7 мільонів зол., видатки на військо не зменшилися. Теперішний прелімінар буджету є формально і річево кращий та більше зрівноважений від попереднього.

Вкінці згадав, що уряд переводить реформу скарбового та екзекуційного персоналу, звертаючи увагу на їх моральну вартість. Підкреслив, що випадки зловживань влада викриває, зреорганізувавши систему внутрішньої контролі. Одначе радомський процес у справі зловживань у податкових урядах не останній і подібні афери має прокуратура. Обговорюючи грошеву політику згадав про французьку позичку, яка зміцнить емісійну силу Банку Польського і допоможе урядові збільшити інвестиційні праці у Польщі. Міністр скарбу виступив проти девалюації золотого та врешті спинився над банкроцтвом „Фенікса", кажучи, що винуватці цього банкроцтва будуть покарані.

В середу в год. 10.30 почалося перше читання прелімінаря буджету. До слова в дискусії зголосилося вже 22-ох послів.

Перший промовляв над експозе віцепреміера пос. Мадейський, опісля посли: Совінський, Сужинський, Голинський, Дудзінський та інші.

Домагаються кари смерти для Пятакова і Сокольнікова.

МОСКВА, 2. 12. ПАТ. З нагоди других роковин вбивства Кірова большевицька преса веде кампанію проти фашистів і троцькістів, яких обвинувачує за це вбивство. До спільників вбивства зачисляє теж Пятакова і Сокольнікова, яких ще не засудили. І так „Ізвестія" пишуть ,що Троцький, Зіновєв, Каменєв і Пятаков та інші не лише вбили Кірова, але приготовили теж атентати на інших членів уряду і зорганізували акти саботажу. „Правда" називає Пятакова аґентом Гестапо і гостро атакує Сокольнікова.

Гострі виступи проти групи Троцького і Зіновєва всіх промовців на зїзді совітів і кампанія преси виявляє, що доля Пятакова, Сокольнікова та інших недавно арештованих у звязку з московським процесом, пересуджена. Невідомо лише, чи новий процес відбудеться при відкритих дверях.

Присилайте передплату!

З відчитової салі.

Д-Р І. КОПАЧ: Плятон про безсмертість душі. IV. Академічний Вечір Богословського Наукового Товариства у Львові 29. XI.

Саля „Української Бесіди" у Львові ледви могла помістити всіх, що бажали послухати наданого викладу д-ра І. Копача. На вступі прелеґент навязав до свого торічного викладу п. з. „Що таке фільософія"? і пригадав, що фільософія займається головно двома питаннями: 1) чим є світ? і 2) чи і як ми можемо знати про те? Плятон був при народинах фільософії, його всі твори збереглися, він є найживішим фільософом, живе до нині на устах всіх европейських народів.

Прелеґент передав зміст діяльоґу „Файдон про безсмертність душі". Плятон кільканацять літ по смерти Сократа описав останній день життя свого великого учителя. Він сам не був при тому, бо лежав недужий. Справа смерти Сократа була центральним моментом для Плятона. Атмосфера в Атенах після програної пельопонезької війни була подібна до теперішньої, після великої війни. Сократ помер тому, бо говорив, що „тільки Бог є мудрий". Його обвинувачували в безбожництві і псуванні молоді. Сократ заявив перед судом, що ві невинний і що радше заслужив на державне удержання, бо все, що робив, добре для всіх. Після засуду на смерть, Плятон вложив в уста Сократа цікаву промову, яку він імовірно виголосив до суддів. Опісля Сократ розмовляв у вязниці зі своїми учениками про безсмертність душі. Наука Сократа дасться уяти у трьох точках: 1) „панте рей" — все пливе; 2) кожне наше пізнавання — це пригадка — „анамнезіс" того, що душа бачила в іншому світі; 3) світ ідей. Сократ поставив тоді гіпотезу, що світ є: 1) видимий, що підпадає змислам, і 2) невидимий, до якого належить і душа. Ці два світи творять одну цілість, як це тепер потверджують учені. Дальше прелеґент оповів про смерть Сократа. Одначе Сократ не вмер, але живе у творах Плятона.

Виклад трівав годину і чверть. Прелеґент увесь час держав увагу слухачів у напруженні, переплітаючи свій фільософічний виклад споминами і пригодами. Головну тезу викладу — безсмертність душі — вілюстрував прелеґент на приклалі смерти Сократа.

В дискусії забирали голос о. д-р М. Конрад, м-р П. Ісаїв, потім відповів їм прелеґент. Цей академічний вечір був справді корисний для численних слухачів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

У Франції фінансова комісія палати послів ухвалила буджет мін-за закорд. справ. Комуністи голосували за буджетом, але заповіли, що займуть ще в тій справі голос.

У Чехословаччині почався процес проти 36-х залізничих урядовців і підприємців, яким закидують надуживття при постачанні залізничих порогів.

Американський президент Рузвельт заявив на конґресі в Буенос Айрес, що Злучені Держави ніколи не вступлять до Ліґи Націй.

Французька палата послів ухвалила 438-ма голосами проти 130-ох урядовий закон про обовязковий арбітраж. Нині вечором почнеться дискусія над відомим проектом пресового закону.

У норвеській столиці Осльо починається нині вечором страйк персоналу готелів, ресторанів і кавярень, який домагається більших платень.

Німецька рада міністрів під проводом Гітлера ухвалила кілька декретів. Один з них постановляє, що вся німецька молодь буде обєднана в орґанізації „Гітлерюґенд", якої провідник буде безпосередньо підлягати канцлерові.

Французький посол Роллен домагається, щоб уряд заборонив французьким громадянам брати участь в еспанській війні.

У Фінляндії відбудуться 13. лютого 1937 р. вибори нового президента. Дотепер є 4-ох кандидатів.

З Еквадору прогнали за кордон 6-х провідників революти. Всіх комуністичних аґітаторів засилатимуть на острови Ґаляпаґос.

Німеччина піднесла мита на бензину і бензоль, щоб придбати фонди на будову автострад.

Фінська поліція арештувала 15-х комуністів, і між ними вожда фінських комуністів Гухта і сконфіскувала радіостацію, яка служила до контакту з Комінтерном.

Англійсько-арґентинський торговельний договір підписали вчора.

Китайський міністр закорд. справ заявив, що Китай бажає мира і добрих взаємин зі сусідами, але буде боронити всіми силами своєї територіяльної суцільности.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Літаково-бальонова хороба.

Перебувати у вищих сферах нашої атмосфери видається нам чимось повним романтичного чару і приємности. Але мало хто знає, як дуже важко відбивається на відважних летунах зміна середовища, серед якого живемо на землі. Найважніший чинник це значне зменшення тиску повітря. Поважніші зміни виступають у людини вже на висоті 4.000 м. над рівнем моря, небезпеки ж смерти на висоті яких 8.000 м. Так нпр. два члени виправи француза Тіссандієра бальоном вгору, згинули на висоті 8.000 м., при чому смерть прийшла в сонноті, так наче вони лагідно і спокійно заснули.

Два летуни бальоном Берзон і Стрінг довели, що брак кисня, себто його за малий процент у повітрі, є причиною смерти на значних висотах. Віддихаючи киснем з ґазового збірника, вони попадають що якийсь час в омління, але і досягли живі висоти 10.800 м.

Сам образ цієї хороби є дуже цікавий. На висоті яких 4.000 м., головно, коли досягнено її скоро (літаком, бальоном) можна предметово ствердити поглиблення і приспішення віддихання та приспішену акцію серця. На більших висотах відчуваємо вже попросту зовсім виразно „голод повітря".

Найбільше вражливою на брак кисня є найвибагливіша тканка нашого тіла — центральна нервна система. Виступають ознаки подразнення, відтак звільняється процес думки, заникає критичний змисл, приходить загальна втома і соннота. Летун стає байдужий до того ступня, що він не всилі рішитись вложити рурку з киснем до уст. Якщо летун не спаде на нижчі висоти або не почне віддихати киснем, то попадає у глибокий, подібний до наркотичного — сон, серед якого приходить смерть.

З остраху перед небезпекою смерти з удушення летуни часто підчас подорожі у вищих висотах вертаються до нижчих і то в наглий спосіб нпр. совговим летом, спадовим або т. зв. коркотягом.

Дуже шкідливим для здоровля летунів є теж незвичайно велике напруження уваги, якого вимагає обслуга літака чи бальону. Тому, скінчивши лет, майже кожний летун почувається погано. У нього появляється підвищення тиску крови, недостаточне укровлення шкіри, голови та кінчин, загальна перевтома, біль голови і соннота. Біда летунові, якому стане погано в часі дороги; годі легко за нещасливий випадок. Таке трапилося нпр. французові Шерезові по перелеті понад Альпами майже перед самою метою дороги.

Летуни підчас своєї праці переживають дуже багато психічних зворушень нпр. підчас повітряної боротьби з противником, сильного обстрілу літака, обсерваційних летів над становищами ворога, тому мусять мати часті відпустки, бо інакше легко можуть попасти в тяжку неврастенію.

До образу літаково-бальонової недуги належать теж розладдя змислу рівноваги, так що найціннішим змислом для летуна є око. Одному німецькому летунові трапилося підчас мряки таке, що він думаючи буцім то летить поземо, їхав просто на замкову гору у Фрайбурґу. Врятувала його тільки зміна напряму їзди в останній хвилині.

Другий летун підчас війни їхав у мряці хребтом літака вниз, а єдина річ, що його застановила було те, що він міг незвичайно легко, аж за легко, підносити руку „вгору".

З того короткого огляду бачимо, що людина вдершись у піднебесні простори, мусить бути дуже обережна і вистерігатися тих небезпек, які загрожують їй від ріжних умовин, що відбігають далеко від наших нормальних обставин життя.

Б. Галібей.

Витрата крови у людини.

Доросла людина має ок. 3.5—4 літрів крови, себто між 4.9—5.3 прц. ваги тіла. Нагла втрата крови є для життя дуже небезпечна. І так втрата ок. пів л. крови викликує в дорослої людини тяжкі прояви як омління, обниження тиску крови; втрата-ж приблизно половини крови вже загрожує життю. При дуже значній і скорій втраті крови появляється слабенький та приспішений пульс, шкіра блідне та холодніє, людина відчуває острах, чує шум в ухах, перед очима бачить плями. Потім звичайно тратить свідомість і серед дрижаків вмирає. Людину, котрій загрожує смерть від скровавлення, ратують вливаючи їй до жил 0.9 прц. розчину кухонної соли з іншими ще мінеральними додатками, — т. зв. рідиною Рінґера.

Дуже важко переносять втрату крови люди старі, схоровані, опасисті. Лекше переносять втрату крови жінки, яких організм, так сказатиб, звик до періодичних утрат крови, і в яких віднова крови скоріше поступає.

Звірі витримують більшу витрату крови, ніж людина. В однім досвіді половина досліджуваних псів витримувала втрату аж двох третин крови.

Прокажена! Прокажена!

Передають собі з уст до уст цю тривожну вістку мешканці надбалтійського міста Мемеля. Кілька днів тому утікла з тамошнього заведення для прокажених (т. зв. лепрозорія) одна хора жінка. Дотепер ще її не віднайшли. Проказа це одна з тих нечисленних хоріб, що наводять на людей жах, тому мешканці вільного міста Мемеля бояться приняти в дім невнайому їм особисто жінку.

Ця хороба в Европі тепер дуже рідка. Зате подибуємо її частіше у краях з гарячим підсонням. Вже перед віками знали її в Китаю та Індіях. В Европі згадав перший про неї римський лікар Цельз. До Европи зайшла проказа головно в середніх віках, а принесли її хрестоносці з Північної Африки, Святої Землі та Малої Азії.

Проказу поборюють тепер головно тим, що прокажених тримають до смерти у спеціяльних заведеннях т. зв. лепрозоріях і таким робом не дозволяють їй поширюватись.

Проказа переноситься головно через контакт з хорим, або закаженими хорим предметами. Нпр. три роки тому одна пані в Німеччині позичила собі у випозичальні строїв костюм на маскараду, а в кілька місяців потім виступили в неї прояви прокази. Ці прояви дуже характеристичні. І так наперед появляються на тілі плями, шкіра грубне і пухне, відтак творяться на ній гудзи. Вони є спочатку тверді, потім розпадаються і гниють, а з ними і тіло в околиці гудза. Відтак мертва ткань відпадає від здорового тіла. Такі хорі дуже страшно і відразливо виглядають, тим більше, що недуга залюбки садовиться на лиці і руках та ногах.

На щастя, ця недуга нині вже обмежена. Дуже рідко подибуємо її тепер в Европі і то переважно на півночі — у Скандинавії, Фінляндії і в надбалтійських краях. Хорих з тих країв, а теж з наших земель тримають у лепрозорії у Мемелю.

Медицина про смерть.

Смерть живого організму приходить наслідком фізіольогічного зужиття тканей організму і його зменшеною відбудовою в старости і недузі. Це веде до того, що недоживлювані добре і щораз більше нидіючі тканки і органи живого тіла не витримують праці, якої вимагають життєві процеси. Тоді ці процеси зупиняються і цей прояв зовемо смертю. Не всі органи тіла вмирають рівночасно. Одначе коли перестає працювати хоч один з них, конечний для життя, тоді припиняється теж праця інших. Тут мають головне значіння обіг крови, віддихання та вся нервова система. Коли хоч один з тих чинників перестав працювати, перестають теж інші. Так же коли зупиняється праця серця, тоді кров перестає розводити по тілі конечний до життя тканей кисень. Брак кисня відчуває найскоріше мозок, якого смерть з браку допливу кисня приходить у дуже короткому часі.

Часом бувають стани, в яких праця важних для життя органів може бути так сильно обнижена, що майже її невидно. Говорять тоді про т. зв. смерть на око. Той стан істнує фізіольогічно у рослин і звірят як т. зв. зимовий сон. У людей стрічаємо такі стани, які є вже на межі життя: правдивої смерти при значному остудженню тіла (нпр. у людини, коли замерзла), коли хтось зачадів, удушився, затроївся наркотиками, у хльороформовій наркозі тощо.

Одначе і та смерть, яку вважаємо за правдиву смерть живого організму, не є повна, цілий ряд тканей живе ще довший час по смерти, а навіть виконує свої функції. Нпр. ще деякий час утримуються рухи кишок, корчі гладких та пружкованих мясних клітин рухи заплоднів. Можна також привернути рухи серця навіть кілька годин по смерти, нпр. побуджуючи його електричною струєю.

Отже щойно тоді можемо говорити про повну смерть організму, коли припинились усі прояви життя і то не лише органів, але і поодиноких клітин.

ЛЮДИНА ВИРВАНА СМЕРТИ.

Недавно в одному льондонському шпиталі вмерла підчас операції молода дівчина. Стверджено всі ознаки смерти — брак віддиху і брак дії серця. Тоді хірург отворив ножем грудну клітку і почав рукою масувати серце, наслідуючи його нормальні рухи. Рівночасно впорскнув пару разів до серця адреналіну. По короткім часі дівчина, що була вже „на тім світі", вернулась знов до життя. Цей випадок звернув увагу учених на значіння негайного масажу серця зараз до смерти. Деякі пробують оживити акцію завмерлого серця діючи на нього ультракороткими електричними хвилями. Покищо ті досліди щойно в початках. Померлу людину можна вернути до життя відновляючи дію серця лиш тоді, коли клітини мізку ще не завмерли себто до кількох мінут по смерти. Наукові досліди про „воскрешування" вмерлих є щойно в початках, зате сензаційні фільми залюбки „воскрешають" мертвих електричністю та електромагнетним впливом.

ВЕСЕЛИЙ ШПИТАЛЬ.

Один лікарський журнал подає характеристичний епізод з життя американських лікарів. Один шпиталь у Каліфорнії впав на ґеніяльну думку побільшити свої грошеві фонди. Тамошні лікарі улаштували у шпиталі забаву з танками і оселякими нагородами за гарний танок: нагорода для першої пари танцюристів — посвідка на безплатну операцію сліпої кишки важна до року, з тим, що можна її відступити іншій особі; друга нагорода — безплатний поріл у загальному шпиталі; третя — безплатне вилущення миґдалків. Кажуть, що публика бавилася дуже добре і була захоплена нагородами.

ЛІЧЕННЯ ШТУЧНИМ РОПІННЯМ.

Француз Фашіє помітив у 1891 р., що коли при загальнім закаженню крови повстане в однім місці організму стисло зльокалізоване ропіння (нпр. ропіння суглобу, жіночих органів, грудної залози), то нераз виступає нагло зворот до ліпшого в головнім закаженні. Цю думку підхопили французькі лікарі і почали при загальних закаженнях викликувати штучне ропіння в одному місці тіла. Тепер впорскують під шкіру литки чисту терпентину (1—2 цм.³), переховуючу довший час на сонці. В 36—48 годин по впорску повстає запалення даного місця, а приблизно по 6 днях ропіння. Якщо ропіння не розвивається, то прогнозу хороби вважають недоброю. Коли ропіння дозріє (по 6—8 днях), тоді ропу випускають. Штучне ропіння поручають французи уживати при тяжких запаленнях легенів, пологовій гарячці, при запаленні мізкових оспон та при ропно-бактерійнім закаженні крови, що походить з уха, носа або при закаженнях без відомого джерела. Цю методу очевидячки стосують французькі лікарі лише тоді, коли не помагають інші, звичайні методи лікування тих недуг.

Лікарі уважають штучне ропіння за „лапку на бактерії", яка їх стягає, а відтак вони гинуть під впливом терпент. олійку. На гадку інших, таке ропіння викликує збільшення числа фаґоцитів, себто білих тілець крови, що поглинають такі заразні.

В нас іще цієї методи не стосують, ставлячись до неї як до кожної нової методи з недовірям.

ПЯВКИ ЗНОВ МОДНІ.

В середновіччі і на початку нових віків головно у 19. віці пявки були дуже популярним ліком при запальних станах тіла і при гарячкових недугах. Журнал німецьких лікарів-шкірників, подає, що в 1819 р. у шпиталі Бруссе зужито ок. 100.000 пявок, а в р. 1850 імпортовано до Франції 32 мільони пявок. Пізніше деякий час пявок менше вживали, аж тепер знову до них вертаються. Німецький вчений Мільбавдт уживає пявок до лічення гострих запалень шкіри, невикликаних заразками, шкірних виприсків, свербіння затяжного запалення шкіри, [illegible] пробував їх з добрим вислідом у тих випадках, які важко лікувати звичайними протизапальними засобами.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Кораблі і люди, що безслідно щезли...

Безкраїні та незглиблені простори океанів криють тайни, яких ані людський розум, ані людська енергія зглибити не можуть. До тих тайн належать не тільки дива, скриті на дні моря, бо саме тут наукові підводні експедиції видирають морю щораз нові його тайни. Однак те, що вихоплюється зпід людської контролі і що найбільш хвилює людей, це нерозвязані загадки, які торкаються кораблів, що безслідно щезли на широкому морі, та людей, які були — і відійшли невідомо коли і невідомо куди. Це така тема, що дала притоку до неодної вже сензаційно-кримінальної повісти: однак історичні факти самі говорять голоснішою мовою, ніж найбільш фантастичні леґенди про „літаючих голендрів“.

Ось саме в останніх днях бушували по південних морях бурі, жертвою яких впало знову кілька кораблів, що разом з залогою і пасажирами найшли могилу на дні. З цього приводу Франк Гоф пригадує у найновішій віденській „Наєс Вінер Журналь“ кілька подій, які ще тепер людей хвилюють своїм романтично-трагічним чаром. Ось 45 літ тому виплив з Трієсту гарний і сильний корабель „Санта Маргеріта“, що віз на свому помості австрійського **архикнязя Йогана,** який волів зректись всіх прав, що прислуговували членам габсбурського дому, ніж зректись своєї любови, — своєї дружини з міщанської віденської родини, гарної Мілі Штубель. З хвилиною, як **„Санта Маргеріта“** щез з очей людям, що стояли на трієстенському „мольо“, — ніхто взагалі більше його не бачив і про нього не чув. Тайна Йогана Орта по нинішній день осталась тайною: безліч осіб підшивалось під його імя, щоб допускатись обману на легковірних, — цілі леґенди повстали про те, як то Йоган Орт скрився перед цікавістю цього світа на безлюдних берегах південного Атлянтику, — однак, це факт, що ніхто нічого не знає, що сталося з ним і його молодою дружиною, з залогою корабля і кораблем.

Несамовита історія сталася зі славним винахідником моторів Дісля, які зробили переворот у світі техніки. **Інж. Дісль** всів 1902. року у Ню Йорку на корабель, який вперше у мореплавстві мав випробувати мотори винахідника під його особистим доглядом. Одного дня інжинір не прийшов на обід до кабіни капітана корабля, з яким жив у приязні. Моряк, висланий за Діслем, не найшов його в його кабіні. Перешукали корабель від споду до гори, десятки кораблів, завізваних алярмовими сиґналами, перешукало довкола море (було спокійно, ані сліду бурі), — корабель причалив врешті до Ліверпулю, мети своєї подорожі — а інж. Дісль щез без сліду і по нинішній день тайна його життя і смерти невияснена.

У 1926. році модерний пасажирський пароплав корабель **„Азіятік Пренс“** виплив з американського порту Сетл до Шангаю. Він віз 174 пасажирів, між ними 44 европейців, численну залогу та транспорт срібла вартости 6 мілонів золотих. Кілька днів пересилав він весело радієві звістки і привіти зустрічним кораблям. Одного дня один із кораблів почув раптом оклик „СОС“ і назву „Азіятік Пренса“ і на цьому скінчилося. Що з ним сталося, чому радіотелеграфіст не встиг уже подати ані кількох слів ближчого пояснення про своє положення, чи він затонув чи впав жертвою піратів — по нинішній день невідомо. Подібна історія сталася з данським шкільно-военним кораблем „Кообенгави“ у 1928. р.: 15 моряків і 40 кадетів разом із кораблем безслідно щезло, хоч десятки воєнних кораблів усіх держав шукало за ним.

А хто знає, що сталося у 1927. році зі славетним дослідником **Амундсеном,** який вибрався на своїм літаку на рятунок експедиції генерала Нобіле: Нобіле вирятувався, але Амундсен безслідно щез і його доля по нинішній день невідома.

—o—

Шукають матеріялу на ґенія.

Потреба великих народніх провідників спонукує людей науки шукати одиниць зпоміж молоді, що надавались би як матеріял до вибору та плекання ґенія. Про це саме говорили вівторок 16. листопада ц. р. на шкільній конференції здоровля стейту Конетікат в Америці.

Порушив цю справу президент університету Ейл, д-р Ейнджел. Він вийшов від того, що метою шкільного виховання повинно бути вишукувати таланти, ба навіть і ґенія. А коли вдасться такі таланти відкрити, тоді треба їм дати відповідну науку та змогу розвинути себе.

Американська демократична система повинна дати змогу виховати відповідні таланти. Треба знайти спосіб, забезпечити талановитих людей перед демагогами, котрі своєю зручністю відштовхують спосібних людей від провідних роль. Демократія повинна створити серед наймудріших та найбільш освічених людей почуття громадянської та політичної обовязковости.

Деспотизм може втриматися без кінця, коли він лише людяний і то без огляду на умові здібности. Але демократія мусить загинути, коли загалові не буде дана змога присвоїти собі найновіші осяги науки через своїх провідних людей.

Особливо це важне тепер, у модерній демократії. Демократії загрожує недостача звичних сил через те, що занадто молоді люди дістають відповідальні становища, не мають часу продовжувати своїх студій. Вони перемучуються практичними заняттями замолоду і не мають доволі часу розвинутися якслід.

—o—

Льондонський Отелльо.

Цими днями станула перед головним льондонським судом відома красуня Мабель Пірс, як свідок. Обвинувачували її чоловіка. М. Пірс брала кілька літ тому участь у конкурсах краси і дістала перші нагороди. Після її успіхів вона дістала дуже корисні пропозиції від фільмових підприємств і театрів, але відмовилась. Вона воліла, замісць грошей і слави, тихе щасливе життя у домашньому затишку. Вона вийшла заміж за Генрі Пірса з любови. Сиділа в хаті, виконувала обовязки господині, навіть за робляла, бо її чоловік не мав ні майна ні доброї посади. Пірс кохав свою жінку божевільно. Він був заздрісний за всіх, що наближувались до неї і вона мусіла поволі виректись навіть знайомих. Та і це не помагало. Чоловік замучував свою молоду жінку постійними підозрами та обвинуваченнями. Подружжа стало пеклом. Одного дня пішли вони обоє до кіна. На гарну жінку зглядались сусіди. Коли Пірси вертались з кіна, чоловік робив докори своїй жінці, що вона кокетує мужчин. Мабель заперечувала. Почалась суперечка. Молодий Отелльо кинув на вулиці свою жінку на землю, копав її ногами і вилив на її лице пляшинку сіркового квасу. Наслідок був такий, що обличча красуні стало потворувато гидке. На розводовім процесі зявилась вона з білою маскою, щоб люди не бачили, як страшно вона виглядає. Лікарський опис її стану вистачає деяким присяжним суддям. Мабель Пірс, оповівши про заздрощі свого чоловіка, представила жахливу сцену на вулиці і заявила:

„Я кохаю свого чоловіка більш усього у світі. Але тепер усі почування для нього завмерли в моїй душі. Я не забуду йому кривди заподіяної мені, ніколи!“

Суд засудив Генрі Пірса на 7 літ тяжкої вязниці. Лікарі та косметики вживають усіх зусиль, щоб надати обличчю Мабель Пірс можливий вигляд. Покищо вона не може показуватись прилюдно без маски.

Конфлікт Марлени Дітріх з льондонськими театрами.

Відома фільмова зірка Марлена Дітріх, яка саме перебуває у Льондоні має чималі клопоти з льондонськими директорами театрів. Марлена любить театр і радо до нього ходить. Підчас побуту в Льондоні ходить майже кожного вечора до одного з льондонських театрів, але як кожна фільмова зірка, любить звертати теж і на себе увагу при вході до прилюдних льокалів. Тому майже за кожним разом спізнюється до театру. По пятнацяти хвилинах, коли на сцені йде вже в повнім ході дія, Марлена входить на салю у повній величі своєї вечірньої тоалети і своїх дорогоцінностей. Очевидно, що увага глядачів відвертається від акції на сцені і всі присутні звертають свої очі у струнку стать відомої артистки.

Ця звичка Марлени викликала однозгідне обурення директорів льондонських театрів, а льондонські правники клопочуться новою юридичною заковикою, чи управа театру може не впустити на салю особи, які хоч платять високі й солені ціни за білети вступу, але своїм постійним спізнюванням відвертають увагу глядачів від сцени.

БЛЬОНДИНКИ ПЕРЕД НЕБЕЗПЕКОЮ.

Професор біольоґії у Кембріджі Джозеф Баркрофт проголосив наукові ревеляції, що бльондинки за недовгий час зовсім перевелуться.

Тільки брюнетка має у своїй шкірі всі елементи потрібні до охорони перед недугами. Бльондинки дуже легко занепадають на здоровлі, спеціяльно на грудні недуги. На думку проф. Баркрофта, між бльондинками і брюнетками є величезна ріжниця, багато більша, як між німцем і китайцем. Вже тепер — каже Баркрофт — можна помітити, що типи бльондинок занікають, так як це діється з деякими расами людей.

Одним із засобів, що на їх підставі проф. Баркрофт переводить клясифікацію людей — це вплив сонця на шкіру. Брюнетки опалюються, а бльондинки червоніють від сонця, як раки. Велике значіння має також скількість волосків. Коли брюнетки мають на голові приблизно 90—100.000 волосків, руді 25.000, бльондинки мають їх тільки 15.000. Всі ці явища — каже Баркрофт — заповідають неминучу загибіль бльондинок.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

9 ДВОБОЇВ ЗА 48 ГОДИН.

Правдиву сензацію викликали в Будапешті двобої молодого правника д-ра Франца Сарґа, який за 48 годин мав 9 двобоїв. Історія цієї події дуже романтична. Молодий правник залюбився був у красуні Марґареті Дарко, яка походила з визначної аристократичної рідні. Тому, що батьки молодої дівчини противились її подружжю, Сарґо схопив свою суджену і потайки оженився з нею. Ціла ця історія викликала ріжні закиди на Марґерету. Загонистий Сарґо рішив провчити всіх клеветників, а що звичаєве право каже полагодити це до 48 годин, Сарґо мусів відбути за той час 9 двобоїв. Двобої відбулись без свідків, одначе будапештенські репортери провідали подробиці цілої справи. Сарґо вийшов цілий без ніякої шкоди, зате його противники дістали доброго прочухана. Кажуть, що один із них, мабуть якийсь князь, що колись хотів оженитись із Марґаретою, негайно по першій рані втік з поля бою.

ЖІНОЧИЙ СМАК.

Один із відомих французьких фізіольоґів помістив в однім паризькім часописі статтю про ріжне чергування смаку сьогоднішньої жінки. В 20-ім році життя жінка їсть із найбільшою приємністю свіже печиво, тісточка, любить морозиво й вина, одним словом ласощі. 30-літня жінка має найбільший апетит на кавяр, устриці, гусячу печеню, сильне вино і добру чарку кави. Десять літ пізніше найрадше їсть жінка курятину, свою й поливає мінеральними водами. Коли жінка наближається у своїм віці до молодім і реальнім дісним житті до половини столітття — тоді вона знову вертається до своїх дівочих забаганок.

—o—

Золоті думки.

З великих людей здіймають маску по смерти тому, що не вдалось це зробити за життя.

•

Ніщо не піддержує так графомана, як віра у власний почерк.

•

Людина, що приходить без запрошення, це або фаталіст, або... неотеса.

•

Ніщо не розбуджує так думки, як вулична стрілянина.

•

Побратимство народів треба проповідувати шепотом, а не ревіти на ціле горло... тому, що для горла це шкідливе, а для народів байдуже.

Зібрав р. с.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Перед підписанням італійсько-японського союзу.

Японія визнала римську імперію.

РИМ, 2. 11. ПАТ. Міністер закордонних справ гр. Чіяно приняв амбасадора Японії Сугімура, який повідомив його, що японський уряд перемінив посольство в Аддіс-Абебі на генеральний консулят. Одночасно японський амбасадор звернувся до уряду короля Італії і цісаря Абисинії, щоб дав дозвіл на це. Мін. Чіяно запевнив японського амбасадора, що італійська влада буде спеціяльно опікуватися японськими інтересами в Аддіс-Абебі та висловив японському амбасадорові вдоволення з приводу рішення японського уряду.

Хто може переводити ревізію в адвокатській канцелярії.

Міністер справедливости видав обіжник до судових властей у справі ревізії в адвокатських канцеляріях. В обіжнику кажеться, що при ревізіях у адвокатських канцеляріях слід уважати на те, що адвокатські акти мають письма й документи, які повірили адвокатам клієнти. Ревізії получені з затриманням цих актів слід обмежити тільки до тих актів, які мають послужити до устійнення суті вчинку й викриття особи справника.

Ревізії в адвокатських канцеляріях мають переводити представники суду, а не поліції і лише у присутности делеґата Адвокатської Ради. Слід уважати, щоб ніхто крім того, що переводить ревізію, не знав наперед де й у кого має бути переведена ревізія.

Станова орґанізація українських аґрономів.

Перші загальні збори „Товариства Українських Агрономів" у Львові.

Через поважний розвиток праці „Сільського Господаря", як також внаслідок збутової праці нашої сільськогосподарської кооперації число наших агрономів у краю збільшилося дуже поважно. У самому „Сільському Господарі" працює вже коло 60 агрономів, а чимало їх примістилося на працю в молочарській і сільгоспо дарській кооперації. Тож не диво, що спільний круг зацікавлення та спільні професійні інтереси вимагали основання осередка, що гуртував би наш агрономічний світ та облекшував йому його професійні й товариські справи, як також наукові праці.

Тому вже в половині 1935 р. створилася при „Сільському Господарі" окрема комісія, що зайнялась опрацьованням і зареєструванням статуту „Товариства Українських Агрономів", що тривало приблизно півтора року. І от дня 25-го листопада ц. р. відбулися перші збори цього товариства, що зібрали поверх 60 осіб, самих агрономів, які своєю працею і знанням змагають до поправи долі нашого села.

Збори відкрив д-р **Евген Храпливий**, який привитав від членів-основників усіх присутніх, зокрема голову Т-ва „Сільський Господар" п. Мирона Луцького та в довшому рефераті представив змагання українського агрономічного світу до створення своєї станової орґанізації, які сягають ще половини 1925 р. і щойно тепер здійснюються. А й це здійснення у великій мірі переведено при допомозі „Сільського Господаря", який старався постійно про контакт агрономів зі собою на т. зв. зїздах агрономів, і саме при цій установі в останніх роках істнувала комісія для наладнання професійних справ і службових умовин агрономів, що й довело до оснування „Т-ва Українських Агрономів". Потім покликав на секретаря **інж. Петра Зеленого** та по- взято головні постанови статуту. Дальше приступлено до виборів кермуючих органів Т. У. А. На першого голову обрано **інж. Михайла Хрононята** (Львів); до першої **Ради** Т-ва увійшли: інж. Вакуловський Віктор, заст. голови; інж. Зелений Петро, секретар; інж. Савчук Федір, скарбник; інж. Винник Евген, інж. Мосора Волод., інж. Дубрівний Павло, інж. Залізняк Гринь, інж. Калистий Макар, інж. Зайшлий Ярослав, інж. Левоссер Мих., інж. Романенко Антін та інж. Лучинська Оксана — члени; заступники: інж. Мельникович Осип, інж. Мамчин Роман та інж. Голод Роман. **Контрольна Комісія:** д-р Храпливий Евген, інж. Ковбуз Антін, інж. Дмитренко Василь, заст.: інж. Боровський Михайло.

Дальше обговорили на зборах низку справ професійного характеру, рішили утворити товариську касу, занятися видаванням українського наукового агрономічного журналу, забезпечити відповідні умовини праці агрономів і т. д.

Наради тревали до пізних вечірних годин і дали чималий матеріял новобраній Раді до полагодження і праці.

Новообрана Рада Т. У. А. відбула 26. XI. ц. р. перше засідання, на якому вибрано три комісії: 1) професійних справ, 2) фінансову і 3) видавничу та намічено плян праці на найближчий час.

Дня 28. листопада ц. р. відбулися сходини агрономів-дублянців, що у рямцях Т-ва Українських Агрономів створили свою секцію, якої головою обрали **інж. Петра Зеленого**, а членами управи інж. Марію Рогожу та інж. А. Адамчука. Поза товариськими та окремими дрібнішими цілями буде ця секція помагати студентам агрономії у вис. агр. школі у Дублянах (відділ львівської політехніки) до покінчення студій та буде ними опікуватися.

Щиро вітаємо створення Товариства Українських Агрономів та бажаємо йому найкращих успіхів у його праці.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО ТА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ПРАЦЯ.

У неділю 29. листопада в год. 3 попол. у всестудентській домівці у Львові (Міцкевича 11.) відбулася студентська анкета, присвячена культ.-освітнім і рідношкільним справам. Річевий і поважний характер нарад робив, як можна було завважити, додатнє враження на слухачів, що виповнили всі салі домівки.

Перший референт старався представити на тлі сучасної української дійсности шляхи, методи та засоби культ.-освітньої праці. На його думку українська студіююча молодь, серце нації, має перед собою великі завдання. Одно з найважніших — праця на культурно-освітній ниві. Одначе праця та мусить бути відповідальна. Тому молодь, усвідомивши собі наперед, в імя чого вона має діяти, мусить 1) підготовитися до цієї роботи шляхом науки, самовиховання і загартування духа й тіла; 2) вже в початковій діяльности тсрені пильно прислухуватися до життя, конфронтуючи раз-у-раз своє вивчене знання з життєвими вимогами. Така праця дуже сприяє змаганням, щоб стати повновартісною людиною із світоглядом і приготуванням до громадянського життя.

З черги бесідник обговорив різні форми реалізування культ.-освітньої праці. Підложжа такої праці — широкі маси селянські, робітничі і півінтелігентські, що дуже часто потребують ще елементарних основ.

У часах незвичайної боротьби за душі слід памятати про якість; про внутрішню відпорність на всякі реґіоналізми, на акцію радикалів (нпр. проти „Просвіти"), на наступ тих, що хотять при помочі плитких „шлунковиx" ідей розложити український національний організм (нпр. „людові" й інші „фронти")...

Щоб опанувати всі українські душі, треба довгої і послідовної опіки над ними. Поїздки у села, яких завдання не так учити, як радше вводити слухачів у працю над собою, можуть у тому напрямі дуже багато зробити; тільки слід їх уміло, пляново і доцільно зорганізувати. Це зможе виконати окремий комітет освітніх комісій, що його створять представники всіх студентських організацій та інших товариств.

На зміст другого реферату складалися справи „Рідної Школи", зокрема потреба її матеріяльного обезпечення. Свій реферат закінчив бесідник пригадкою, що згідно з ухвалами студентських конгресів обовязком кожного українського студента є бути членом „Рідної Школи".

Слід підмітити, що підчас дискусії дехто з учасників добровільно зобовязався фінансувати деякі поїздки у села.

Наради закінчилися одноголосним (1 здерж.) ухваленням відповідних резолюцій.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ В БЕРЛІНІ.

Під цю пору студіює в Берліні 20 українських студентів. Розподіл їх по берлінських високих школах такий: у Техніці — 3, в Університеті — 8, у Високій Господарській Школі — 6, у Високій Музичній Школі — 3. Крім цього вписалось на зимовий семестр 6 нових студентів. В останніх двох тижнях прибуло ще з Галичини й Буковини 3 студентів, з яких один хоче студіювати малярство, другий вписатись до Хліборобської Академії.

НОВИНКИ.

— **Сварка за сорочку.** Іван Брудний посварився з Петром Чистим за те, чия сорочка біліша. Справа опинилася перед громадянським судом, який признав рацію Петрови Чистому. Виявилось притім, що дружина Петра уживає до прання порошку **Атмо.** 3037

— **На закінчення вистави А.Н.У.М.**, яка буде закрита в неділю 6-го ц. м., в год. 12-ій пополудне матиме відчит М. Голубець про виставлені твори. Гості зможуть перевірити свої враження з оцінкою прелеґента на місці, придивляючись образам.

— **Вистава В. Коссака.** 5-го ц. м. відкривається в год. 17-ій у павільоні „Европейського готелю" у Львові ювилейна вистава праць відомого мистця Войтіха Коссака. На виставі буде яка сотня творів. Вистава мала востаннє великий успіх у Кракові.

— **Виклади Товариства Українських Кооператорів у Львові.** Заповіджений попередньою оповісткою на 3. грудня виклад сен. Ю. Павликовського не відбудеться з причини непередбаченої перешкоди прелеґента (скликання на той день сенату). Замісць реферату Ю. Павликовського матиме в четвер 3. грудня реферат ред. д-р К. Коберський про ідеольогіа польської кооперації Е. Абрамовського, а в суботу 5. грудня ред. А. Жук п. н. „Наші рочденці". Виклади відбуватимуться в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22, початок точно в год. 18. Вступ за добровільними датками.

— **Академічні Вечорі у Львові, Рогатині і Яворові.** В суботу 5. ц. м. в год. 18. відбудеться в Рогатині виклад на тему: „Провідні ідеї Мих. Драгоманова". Прелеґент: д-р К. Чехович

зі Львова. — Того самого дня і в тій самій годині відбудеться в Яворові виклад на тему: „Роля Унії в житті української нації“. Прелегент д-р М. Чубатий зі Львова. — В неділю 6. ц. м. в год. 18. відбудеться в салі „Української Бесіди“ у Львові (Рутовського 22) виклад на тему: „Археольогічні джерела української історії“ (зі світлинами). Прелегент: д-р Я. Пастернак.

— **Академічне славянське т-во** повідомляє, що оголошений на суботу, 28. листопада ц. р. відчит асистента м-ра Стефана Грабца на тему „Гуцульщина у світлі новіших дослідів і в очах мандрівника“, який не відбувся з причини академічного страйку, буде виголошений в пятницю, 4. грудня в год. 7. веч. в салі семинара польської мови в новому будинку львівського університету (вул. Костюшка 9/I.). Вступ вільний. Гостям раді.

— **Учнівський драматичний гурток** ім. Карпенка Карого при державній гімназії з українською мовою навчання у Львові (вул. Льва Сапіги) відіграє в салі заведення в неділю, 6. ц. м. комедію на 4 дії Карпенка Карого „Чумаки“. Поч. 6. год. попол.

— **В Українськім Науковім Інституті в Празі** (вул. Служевська 7) відбудеться в пятницю 4. ц. м. виклад проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького на тему „Наші чужі слова та їх історія“. Початок: год. 7. веч.

— **В справі культурно-наукової інформації закордоном.** З кінцем березня 1937 р. появляється у Берліні черговий (32-ий) інформаційний річник „Мінерва“ (Minerva-Jahrbuch der gelehrten Welt), що виходить від багатьох літ накладом поважного німецького видавництва Вальтера де Гройтера у Берліні та вже від десяти літ приносить широкі інформації про Україну. Щоб українські наукові й культурні установи були в ньому і цього року відповідно заступлені, прохаю як редактор славянського матеріялу „Мінерви“ прислати на мої руки (Berlin—Charlottenburg 5, Suarezstr. 46) важніші ділові звідомлення й цифрові дані по змозі не пізніше 20-го грудня ц. р. Потрібні дати про наші високі й фахові школи академічного типу, духовні семинарії, академії, наукові бюра, комітети й комісії, центральні культурно-просвітні установи, досвідні поля й подібні уладження, заповідники, бібліотеки, архіви, музеї, наукові й культурно-просвітні товариства, дослідчі інститути і т. ін., а саме докладні назви інституцій чи організацій, адреси, рік оснування, завдання, відділи, секції і філії, уладження, буджет, склад управи або вчительського персоналу, публікації, число членів і наукових співробітників, число томів, фасцикулів чи музейних предметів і т. ін. — **Д-р З. Кузеля.**

— **Гоголів „Сорочинський ярмарок“ в льондонській опері.** У вівторок, 24. листопада ц. р. відограно в королівській опері в Льондоні (Ковент Гарден) пораз перший „Сорочинський Ярмарок“, комічну оперу, перероблену Муссоргським з Гоголевого оповідання. Оперу відіграно англійською мовою і англійськими артистами.

— **Приняття в Англьо-Українськім Комітеті.** З нагоди побуту в Льондоні нашої пяністки, Любки Колесси, влаштував Англьо-Український Комітет приняття в готелю Гровенор Гавс, дня 14. листопада ц. р. Між тими, що приняли запрошення, були також: вайкавнт (віцеграф) Кано і панна Кано, леді Бавден, леді Террінгтон, сер Вілфред Согден, посол сер Джордж Джовнс, леді Мелвіл, проф. і пані Сітон-Вотсон, сер Волтер Пікок, радний Льондону п. Дж. Блейк, сер Джан і леді Майнард, пані Шпіненкс, пан і пані Лансельот Лотон, пан і пані Єннер зі швайцарського посольства, д-р В. Ю. Кисілевський з Українського Бюра, п. Олекса Даркович, абс. музичної академії п. М. Кучер, полк. і пані С. Л. Мальон, адв. і пані Лінкольн і інші.

— **Продовження вчительських іспитів.** Міністерство освіти, беручи на увагу домагання учительських організацій, згодилось продовжити речинець складання державних іспитів для кандидатів на вчителів середніх шкіл. Каденцію державних іспитових комісій продовжено на 4 роки, до кінця шкільного року 1939/40.

— **Новим ректором** Ветеринарійної Академії у Львові вибрали проф. д-ра К. Щудловського на місце дотеперішнього ревізора проф. д-ра Александровича, який відійшов до міністерства освіти на директора департаменту.

— **Виклади в познанському університеті.** Сенат познанського університету відбув у вівторок нараду і рішив відновити виклади вже в середу 2. ц. м.

— **Скандальна інвалідська афера.** У звязку з аферою, викритою в повітовому старостві у Львові, де кількох урядовців у порозумінні з шайкою посередників призначали інвалідські ренти людям, що не мали до того права, арештовано крім винуватих урядовців і кільканацятьох посередників також 37 осіб, що дістали ті ренти. Всі вони жиди. З наказу слідчого судді переведено ревізію в союзі жидівських воєнних інвалідів при вул. Домініканській й опечатано його домівку. Заповідається сензаційний процес.

— **Львівська хроніка.** При вул. Скарбківській ч. 36 у помешканні кравця Трінка 18-літній Бернард з молодшим братом побив тяжко свою маму на очах свого батька. На крик нещасливої жінки зібралася більша юрба людей і візвали поліцая. Одначе перед його приходом злочинний син утік з хати. — Перед карним суддею городського міського суду у Львові відповідав у середу візник М. Рабій за те, що у травні ц. р. вибив батогом око коневі візника М. Цвинара. Судля засудив Рабія на 25 зол. гривни зі заміною на 5 днів арешту. — При вул. Цловій 6 поліція розвязала нелегальні сходини в союзі мулярів, де найшла нелегальні комуністичні летючки.

— **Краєва хроніка.** В Покропивній пов. Тернопіль арештовано Івана Повросника, Андрія Шкільного і Миколу Леня під закидом побиття Григ. Гвіди за те, що був на забаві, яку уладила читальня „Т-ва школи людовей“. — На залізничому мості на Сяні під Загірям потяг переїхав гаєвого Йосифа Гінду, що посовгнувшись, упав на шини і не міг уже втекти перед потягом.

— **Університетські авантури перед судом.** У звязку з останньою бльокадою варшавського університету прокуратура веде строгі доходження проти 43 осіб, з того 33 студентів. Обвинувачені будуть відповідати в окружному суді за знищення університетського будинку та за акти терору проти своїх товаришів. Деякі з обвинувачених стоять під закидом бомбових замахів. Всі вищі школи у Варшаві закриті, так само у Познані.

— **Смерть від поліційної кулі.** Коло Кримна ковельського повіту поліційна стежа застрілила Лазаря Терещука, мешканця села Рокитна. На основі її реляції стежа придержала його на дорозі і зажадала легітимації. У відповідь на це Терещук стрілив до поліції й почав утікати. Тоді й поліція зробила вжиток з пальної зброї. Кажуть, що Терещук був знаним у повіті терористом.

— **Катастрофа польського літака під Атенами.** З Варшави вилетів перед кількома днями комунікаційний літак американської марки „Льокгід“, щоби понад Львів, Чернівці, Букарешт і Сальоніки дістатись до Атен. Крім пільота і механіка летіло пятьох пасажирів. З причини мряки та дощу літак упав на вершок гори 25 км. від Атен і розбився. Пільот Йосиф Баргель згинув на місці, а інші потовклися. Німецьке інформаційне бюро довідується, що згинули дві особи. Баргель належав до визначних польських летунів і походив зі Львова.

— **Нагороди м. Познаня.** Управа м. Познаня признала літературну нагороду 5.000 зол. Аркад. Фідлерові, письменникові і подорожникові, та нагороду з ділянки мистецтва у висоті 5.000 зол. Янові Воронецькому, що є професором державної школи декораційних наук.

— **Як можна дістатись під потяг.** На стації Загостинець під Воломином студент Граціян Гамерський чекав на потяг, щоб їхати до Варшави. На вид наближаючого потягу зближився на край перону. Однак показалося, що це був потяг поспішний, який минаючи стацію з повною швидкістю, втягнув Гамерського силою повітря під колеса. Студент згинув. Тоді батько вбитого виступив на судову дорогу проти залізничої управи, домагаючись відшкодування 80 тисяч зол. та доказуючи, що трагічна подія сталася наслідком недостаточного освітлення стації, браку осторогі і т. п. Однак суд відкинув цей позов, мотивуючи, що вбитий, ставши необережно на краю хідника, сам спричинив свою смерть.

— **Згоріла кришталева палата.** В Льондоні згоріла т. зв. кришталева палата, один з найпопулярніших будинків в Англії. Спершу вона була побудована в Гайдпарку, де в 1851 р. відбулася міжнародня виставка. Пізніше перенесли цей будинок, цілий з металю і скла, на беріг Тамізи в дільниці Сіденгем, де вславився як місце концертів найвизначніших артистів. Був державною власністю і служив як місце забав і розваги. Пожежі приглядалися сотні тисяч народу, що заповнили всі сумежні вулиці та площі. Коли завалилася середуща найвища частина палати, залишились тільки розжарені до червоности залізні конструкції. Швидко евакуовано кілька найближчих домів і готелів, яким загрожувала небезпека від будинку, що валився дальше. Раз-у-раз чути було сильні вибухи, а відломки зал[і]зних конструкцій і дощ скла спадали далеко. Палахкотячий будинок з тисячами дзеркал і скляних стін виглядав як ледова гора у вогні. Пожежа повстала мабуть наслідком вибуху світляного газу. Матеріяльні втрати величезні. Знищено м. і. славні органи та неоцінені рукописи Гендлевих композицій. Палата була обезпечена, одначе асекураційне відшкодування покриє тільки в малій части кошти відбудови, які обчисляють на 5 міліонів фунтів шт.

— **Фальшиві ордери.** В Римі розпочався сензаційний процес проти фабрикантів фальшивих ордерів, якими за грубі гроші відзначували наївних. Між обвинуваченими находиться кількох загально знаних достойників і представників аристократії, що торгували ордерами св. Юрія Бельгійського та Богонії. Перший ордер взагалі не істнував, а другий давно скасовано. Від відзначених осіб брали поважні суми, призначені нібито на добродійні цілі. Суми доходили до кількадесять тисяч лірів. Між відзначеними в той спосіб фальшивими ордерами находяться визначні промисловці, артисти, адвокати та журналісти.

— **Літвінов почесним безбожником.** Центральна рада совітських безбожників іменувала совітського комісаря закордонних справ Літвінова почесним безбожником. За це відзначення Літвінов подякував письмом, в якому зазначив, що не тільки на терені совітської Росії, але за границею, особливо в Лізі Націй буде з гордістю вказувати на своє велике виріжнення. Постарається теж доказати, що цей титул зобовязує його до нових діл. Врешті заявив, що до безбожницького руху приступила теж його жінка і дочка та що складає на протирелігійну акцію 400 рублів.

— **Ріжні вістки.** В Мексику побилися дві робітничі організації, при чому згинуло 6 осіб, а 20 є ранених. — В Канаді розмножилися сильно медведі і нападають на людські оселі. Коло міста Грінвіл появилося коло тисячки медведів.

—o—

З листів до Редакції.

Вияснення кооперативи „Народня Гостинниця“ у Львові на комунікат Т-ва „Молода Громада“, поміщений у „Ділі“ 22. листопада 1936, ч. 264.

В числі ч. 264 з 22. ц. м. Вашого цінного часопису появився комунікат Ради Т-ва „Молода Громада“ з безпідставними закидами проти керуючих органів нашої кооперативи, що named вкінці її діяльність з приводу винайму каварняного льокалю як високо негромадянську. Тому, що заміти, звернені в першу чергу проти Дирекції кооперативи, оголошено в пресі, приневолені ми подати також наше вияснення до публичного відома.

Стверджуємо передовсім, що Т-во „Молода Громада“, яке (хоч не є членом нашої кооперативи) присвоює собі право публично осуджувати діяльність української установи, не зверталося до нас за якиминебудь вияснениями в осуджуваній справі, а таке поведення противиться загально обовязуючим нормам поведінки. Стверджуємо далі, що на розписаний в часописах („Діло“, „Новий Час“, „Хвиля“) конкурс дня 24. квітня ц. р. Т-во „Молода Громада“ не внесло оферти на винаєм салі, хіба що скривалося за двома українськими оферентами, які не є фахівцями в каварняно-гастрономічному інтересі і тимсамим не давали ніякої запоруки його відповідного ведення, і які оферували на половину менший чинш, як оференти жиди. Треба тут підкреслити, що згадані українські оференти застерігали собі переведення нашим коштом ремонту, що потягнулоб за собою видаток кооперативи у висоті кільканацяти тисячів золотих. Не перечимо, що подібні домагання ставили теж інші оференти.

Щодо перебудови каварняної салі на готелеві кімнати і тимсамим резиґнації з дальшого її винайму, мусить „Народня Гостинниця“ керуватися в першу чергу своїм власним і своїх членів інтересом, респектуючи при тому вимоги нечленів-готелевих гостей, які піддержують не в більшій мірі як члени наш готель матеріяльно та причиняються до розвою кооперативи. У Львові є лишень один український готель, натомість є досить вільних саль, які Т-во „Молода Громада“ може само чи в спілці з іншим ва[ж]нішим касиновим товариством винайняти в цілі створення репрезентаційного касина для українського Львова.

Повних 30 літ пробували ми удержати в нашому домі каварню і ресторан і саме цей довго

...літній досвід навчив нас, що нічний гамір (музика, танці і час до часу невідповідальні вигуки нетверезих гостей каварні) бентежив, а то й дразнив, не дозволюючи заснути готелевим гостям, що бажають спокою, наслідком чого замітно обнижувалася фреквенція готелю. Доказом цього хай послужить факт, що після не дуже давнього опорожнення льокалю останнім підназемцем збільшилася вже фреквенція готелю на 800 гостей.

Беручи під увагу далі й цю обставину, що від часу війни ніодин з підназемців не платив правильно чиншу і наражував нас на довготривалі судові процеси, які спричинювали відтак наклепи в пресі, та що не маємо спромоги забезпечити собі правильне плачення чиншу, то вже повищі причини є вистарчальні до зревідування становища дотично дальшого ведення каварні і ресторану, чи навіть касинового товариства, яке моглоб уладжувати модні тепер дансінґи, концерти, тощо.

Одначе головною причиною, яка велить нам резиґнувати з каварні-ресторану, є безумовно потреба інсталяції центрального огрівання і плинної теплої та зимної води в готелевих кімнатах і коридорах. Ці поважні дотеперішні браки прикро вражали саму управу (яка — мимоходом кажучи — взірцевою чистотою і солідним веденням підприємства змогла підтягнути готель до першорядних), спеціяльно тоді, коли гість-чужинець, що приїхав під готель, повертався до іншого, довідавшися на дорозі про згадані браки. Найвищий хіба час усунути їх та перевести конечну модернізацію готелю, на яку здобулися навіть другорядні львівські готелі, а при цій нагоді переробити нерентовну салю на кімнати (яких булоб разом 64) і в той спосіб побільшити готель на 20 з комфортом уладжених кімнат та побудувати необхідний голь. Для каварні і ресторану найвідповідніше місце в партері і про це можна буде в майбутньому подумати, якщо опорожниться відповідний крамничний льокаль, чи льокалі.

На закінчення дозволимо собі після цього короткого вияснення поставити до „Молодої Громади“ запит, чи Управа „Народньої Гостинниці“, бажаючи піднести престіж одинокого українського готелю (в Галичині), виявила справді негромадянський поступок?

Дирекція „Народньої Гостинниці“.

—o—

Недоля вдів по священниках.

ОЙ БІДА ТІЙ ЧАЙЦІ...

Під повищим наголовком появилася в ч. 13.—14. „Жінки“ статейка п. Марії Кориткової з Холоєва, в якій авторка жахливими красками змалювала долю вдови по священнику взагалі та зокрема долю вдів і сиріт, що мешкають при вул. Шептицьких ч. 38. Сама Хв. Редакція „Жінки“, поміщуючи цей допис, зробила від себе застереження, що згаданий допис містить на відповідальність авторки, бо сама Редакція не мала змоги провірити поданих п. Коритковою замітів.

Підписаний комітет, що опікується вдовами й сиротами, поміщеними в цьому домі при вул. Шептицьких вижидав пів року, щоб або хтось з Редакції „Жінки“ мав змогу переконатися про ті **„Соловки“**, як їх п. Коритковa називає, або щоб п. Кориткова, бачучи жахливий стан них **„чорних, вихуділих, зрезиґнованих і без надій на краще постатей“**, взяла ініціятиву в свої руки та виведа їх з **„цих закамарків, примарів голоду і нужди“**.

Та годі нам було дочекатись когось з редакції „Жінки“ або якогось почину п. Кориткової, і підписаний комітет стоїть дальше під важким засудом в очах суспільности, що дозволяє жити своїм посестрам у **„норах, гірших від сутерин, бо без повітря й без крихітки світла, де в одній кімнаті мешкає по 6—8 душ“**... лише на те, щоб комітетові **„йшла слава, що, мовляв — ми дім купили?!“**

Ми чекали, що п. Кориткова, попри цей крайно тенденційний кривдячий нас допис дасть від себе думку, почин, працю в корнсть бідних своїх посестер, тимбільше, що оглядини цього „Мертвого Дому“, як сама пише: **„після мандрівки по нім не дали їй кілька ночей спати, а ці примари переслідували її на кожному кроці“**. Праця п. Кориткової застидалаб нас направду, як пише авторка, які замісць **„ходити до кіна повинні перейтися по цих закамарках та оглянути ці примари голоду й нужди“**...

Можемо впевнити Вп. авторку, що певно багато частіше, як до кіна, заглядаємо ми, „ситі та вдоволені“ подруги священників, до наших повдовілих та осиротілих посестер у домі при вул. Шептицьких ч. 38. Але підозріваємо цілком оправдано, що п. Кориткова сама не була в цьому домі, і хіба лише чула щось від людей, які все і всюди вміють лише критикувати і зниохочують людей, які мають найкращі наміри. Не чула п. Кориткова того від мешканців цього дому, вдів і сиріт, які слів подяки не мають бодай за цей „дах над головою“, а коли опорожниться яке мешкання, то охочих на нього є без ліку. Комітет просить усіх, кому доля вдів і сиріт лежить на серці, щоб ласкаво потрудились до нього сирітського дому, де переконаються, що вправді вдовиці мешкають в офіцинах, але вікна їх мешкань звернені всі до полудня і виходять на гарне, чисте подвір'я з цвітником, яких мало у Львові. Ніде нема вогкости, ані поганого воздуху, бо кімнати уміщені або на поверсі або в партері, а не в сутеринах, як пише п. Кориткова. І саме це місце з її допису піддає нам думку, що авторка сама цих мешкань не бачила.

Признаємо, що ще багато-багато далося би зробити для вдів і сиріт, але комітет спокійний у своїм сумлінні, що совісно старався виконати принятий на себе обовязок. Та, на жаль, за мало найшов зрозуміння серед суспільности, головнож серед заінтересованих справою посестер. Ми заохочували священичі подруги до найдрібніших складок, ми писали відозви, здавали звіти із зібраних складок, ми, як то кажуть, „дерли очі людям“ і все таки лише 13 деканатів на 54 деканати львівської архидієцезії сповнили свій обовязок і відгукнулись на наші просьби й оголошення. Ми купили камяницю з сороктисячним довгом і коли прийде рата в червні і грудні, то голову собі ломимо, звідки добути грошей, бо всі наші посестри журбу про це полишили нам самим. А такий допис п. Кориткової, поміщений і в „Ниві“ і в „Жінці“ комітетові в його клопотах не помагає, але утруднює йому роботу, коли дружини священників читають, що діло, яке комітет зробив, було лише, **„аби слава йшла“**, а не для помочи цим найбіднішим.

П. Марія Кориткова не потребує багато роздумувати над тим, як помогти долі обездолених своїх посестер. Нехай шановна авторка допису допильнує своїх посестер на провінції, передовсім посестер зі свого камянецько-струмилового деканату, щоб нам своїми датками допомогли сплатити довг з нашої камениці. Тоді вдовиці замешкають не лише в офіцинах, але й у фронтових мешканнях дому при вулиці Шептицьких.

ЗА КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ВДОВАМ І СИРОТАМ ПО СВЯЩЕННИКАХ У ЛЬВОВІ:

Наталія Дзеровичева, голова, **Софія Лицинякова**, секр.

—o—

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

Концерт у честь св. Йосафата влаштувала дітвора шкіл СС. Василіянок у Дрогобичі 20. XI. п. р. В програму входили продукції хорові, деклямації і прекрасна сценічна містерія Соняшника: „Поворот св. Йосафата“. Реферат виголосила уч. Надя Петричка. Деклямували: уч. Макара, Василишин, Мельник. В містерії вибивалися своєю грою на перші місця уч.: Бучинська, Савойківна, Подфіліпська, Святовська і Совичівна. Подяка і признання за дуже вдатний концерт належиться: М. Онисимі, п. Огродніковій, п. Савчиченій, п. Іванчуківній і п. Мартинюківній. Все було приготоване дуже солідно. Саля виповнена по береги.

БРОДИ.

Політична нарада інтеліґенції у Бродах. Дня 21. м. м. відбулася у Бродах політична нарада інтеліґенції, на якій пос. В. Кузьмович виголосив цікавий реферат про теперішнє політичне положення. На нараді явилися майже вся місцева інтеліґенція.

РОГАТИН.

З міського життя в Рогатині. Дня 17. м. м. відбулася в Рогатині нарада міщан. Як на Рогатин і будень, прийшла поважна кількість громадян. Нараду отворив і нею проводив голова ПНК УНДО в Рогатині о. декан Теліщук. Посол Дмитро Великанович змалював хід політичних подій у світі, вказуючи при цьому, який вони мають вплив на українську справу. Змалював теж нашу дійсність та подав практичні засоби праці й боротьби за краще майбутнє українського народу. Другий з черги промовив п. Агатон Добрянський зі Львова. Промовець обмежився до чисто міських українських справ. Він представив пластично-образово місто, його ролю та обовязки українців у ньому. На тлі міської справи розвинулась дуже оживлена дискусія. Промовляли пп.: Періг, Замошан, Дровь, дир. Хоптик, Бойкевич, проф. Угрин, інж. Шміґель, проф. Кривоус, проф. Каменецький і Воробець. Усі промовці вказали у висловлених собою думках строгу річевість та повагу до справи. Рішено повести плянову роботу в Рогатині, при чому місцева інтеліґенція і свідомі міщани зобовязались помогти своєму д. совісному у громадянській праці голові Організації Українців м. Рогатина д-рові Шенкіракові. Нарада велась від год. 7. до 11.30 вночі.

БЕРЕЖАНИ.

Заг. Збори Делеґатури українських адвокатів у Бережанах відбулися 29. м. м. у салі „Української Бесіди“. Збори скликав Головний Відділ СУА зі Львова і відкрив їх заступник президента СУА д-р М. Волошин. Опісля склали звіт дотеперішній делеґат д-р К. Терлецький і м-р Логуш. З черги організаційний реферат виголосив д-р Євген Щуровський, адвокат з Вишнів. Збори вибрали делеґатом далі д-ра К. Терлецького, його заступником д-ра Гриневича і м-ра Логуша.

—o—

Спорт.

II. РУХАНКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ПОЛЬЩІ.

Руханкові змагання майже серед усіх західно-европейських народів викликають величезне запілавлення і притягають д. багато глядачів. Руханкові змагання вважають міром нац. зрілости, бо напр. у німців олімпійська кляса руховиків має майже дві сотні руховиків. З доручення Звязку Звязків Спортових у Польщі гімн. Тов. „Сокул“ уладило в днях 28.—29. м. м. в Катовицях, де приміщена є найсильніше заступлена мистецькі змагання. До змагань зголосилось 26 руховиків (ок) (13 мужчин і 13 жінок), 16 зі Шлеська, 4 з Варшави, 4 з Кракова, 1 з Бидгощі і 1 з Познаня (всі соколи (ки)). Не було німецьких і жидівських руховиків. Глядачів в суботу коло 300, в неділю коло 800.

Мужчини змагались у 12-тимечої, жінки в 7-мечої. Організація змагань слаба. Судді не були сторонничі, а руховики (чки) заховувались досить свобідно (скандальні приходи-відходи). Трапився був навіть неприємний інцидент. Боротьба за мистецтво велася між мистцем Доловим Т. з Варшави і віцемистцем Брегулою зі Шлеська. Боротьба була емоційна. Судді фаворизували своїм точкуванням мистця Польщі, що викликувало протести катовицьких глядачів. Між жінками боротьба велась ще завзятіша та до самого кінця непевна.

Остаточно по двох днях змагань мистецтво 12-тизмагу добув 1) Долови Т. — 101.15 точок (на 120 можливих); 2) Брегула В. Шлеськ — 97.15 т. 3) Гришка Ян Шлеськ — 95.20 точок.

Мистецтво 7-мизмагу жінок добула: 1) Майовська М. Шлеськ — 64.55 т.; 2) Скірлінська Я. Краків — 64.15 т.; 3) Сероньська К. Шлеськ 63 т.

Мистецтва на поодиноких приладах добули: **I. поруччя:** 1) Долови Т., 2) Праделя М. **II. Дручник:** 1) Брегула, 2) Гришка. **III. Кінь вздовж:** 1) Долови, 2) Шльосарек. **IV. Перстені:** 1) Долови, 2) Брегула. **V. Вправи вільноруч:** 1) Долови, 2) Брегула. **VI. Кінь вдовж:** 1) Долови, 2) Брегула.

У жінок: I. Поруччя: 1) Осадніківна, 2) Сероньська. **Провежня:** 1) Скірлінська, 2) Майовська. **Кінь:** 1) Скірлінська, 2) Майовська. **Вільноруч:** 1) Сероньська, 2) Носкевичівна.

На 1937 р. не признали ніяких нагород. Мистці і віцемистці одержали тільки дипльоми і право носити на всіх змаганнях відзнаку білого орла на грудях. Шлеська округа натомість призначила для мистця 12-тизмагу срібну чашу, а для мистця жін. 7-мизмагу кришталеву чашу.

Підготова руховиків була за мала, так що на деяких приладах, судді просто „різали“ змагунів (друтник). Головно тяжким оріхом були обовязкові вправи, взяті з олімп. змагань.

На цих змаганнях була прогулька Сокола Батька (4 особи).

Бл.

СПОРТОВІ НОВИНКИ

Мадярські клюби гостювали у Франції й осягнули там такі вислідн: Ф. Ц. Сашо — Кішпешт 4:3, Шарлєвіль — Бочкай 4:1.

Париж — Бельгія 3:0. Гаківкові змагання, що відбулись у паризькій Спортовій Палаті, покінчились перемогою Парижа 3:0 (0:0, 1:0, 2:0).

Міжнародні гаківкові змагання. В Дісельдорфі відбулися змагання ЕҐ Дісельдорф — Клягенфурт 2:1, у Відні: Ференцварош — Медлінґер ЕФ 4:0, С. Ц. Ріссерзее — Медлінґер ЕФ 10:0, німецькі капелійці — Бранденбурґер ЕФ 5:0.

—o—

Нові книжки й журнали.

О. Д-р Г. Костельник: **НАСТЯ ВОЛОШИН „ЖЕРТВА НА ПОКАЗ“.** Друге частини святини Насті. Львів 1936. Накладом автора. Стор. 151, 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ЖОВКВА:

3. XII. Лев з Абісинії.
4. XII. Інваліди.
5. XII. Нема тещі
6. XII. Вій.

З Жовкви іде театр до Рави Руської, Сокаля і Камінки Струмилової.

Великий Театр:

Четвер, 3. XII. год. 7.20 веч. „Міст", вистава закуплена.

Пятниця, 4. XII. нечинний.

Субота, 5. XII година 8. веч. Прем'єра „Лукія з Ляммермуру".

НА СВ. МИКОЛАЯ ТІЛЬКИ ПРАКТИЧНІ ДАРУНКИ у фірмі „ДІМ ВОЛІЧКИ", Сикстуська побіч Брами. — На складі: Рукавички, панчохи, білля, шалики, вовна на светери.

Кіна.

АПОЛЬО: „Альотрія".
АТЛЯНТИК: „Вірна ріка".
ВАНДА: „Давид Коперфільд; „Генерал Ченг".
ГРАЖИНА: „Відень, місто моїх мрій".
КАСІНО: „Сильветки" Вальтера Райша.
КОПЕРНИК: „Під двома прапорами".
МАРУСЕНЬКА: „Під двома прапорами".
МЕТРО: „Ґраф Монте Хрісто" (дві серії разом).
МІРАЖ: „Епізод", „Вальс кохання".
МУЗА: „Променада кохання".
ПАКС: „Останні дні Помпеїв".
ПАЛЯС: „Жайворонок" (на осн. Легара) з Мартою Еґерт.
ПАН: „Химери гарної жінки" з Ліно Мартолі.
РАЙ: „Обвинувачую тебе, мамо".
СВІТ: „Малий моряк".
СТИЛЕВЕ: „Золотоволосий збиточник", ревія: „Гевсвий біґос".
ТОН: „Геройська бриґада".
УТІХА: „Додик на фронті" і ревія".
ХИМЕРА: „Голос серця".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Райхенгаль".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 3. грудня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.30 Оп. арії М. Стерені сопр., 17.50 Форт. ресітань, 21.00 Вечір одноактівок, 22.40 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса, **Братислава** (298,8) 17.30 Сп. ресітань, 18.10 Форт. ресітань, 22.30 Сальон. квартет. **Брно** (325,4) „Андрій Шеніє" оп. Джордана, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15.00 Концерт, 22.25 „Весілля" балет. сцени з муз. і сп. Стравінського, **Париж** (1648) 10.30 Орг. ресітань, 21.00 Жан Жак і Джо, легка музика, 21.45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 10.00 Нар. пісні, 17.00 З держави інків, пісні та перекази, 20.10 Пять музик грає до танку, 22.30 Танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Нар. пісні, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. ресітань, 19.00 Веселі пісоньки про кохання, **Мінхен** (405,4) 13.15 Концерт, 16.30 Концерт солістів із Байрайту, **Будапешт** (549,5) 13.40 Скрипка, 18.20 Грета Келлер співає арії та пісоньки, 19.30 „Ля Травіята" оп. Вердія, 22.35 Цит. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика, 12.40 Розр. концерт, 17.15 Вок. концерт, 21.00 „Тоска" оп. Пучінія, **Рим** (420,8) 17.15 Концерт солістів, 21.30 Симф. музика.

Пятниця, 4. грудня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.20 Тріо б-дур Моцарта, 17.30 Солісти, австр. музика, 19.30 Оп. мельодії І. Штравса та Ф. Легара, 21.00 Сучасна музика, **Братислава** (298,8) 19.10 Словацькі нар. пісні, 20.45 Концерт мандоліністів, 21.40 Фантазія — соната ц-моль Моцарта, **Брно** (325,4) 19.30 „Лебедине озеро" балет Чайковського, **Мор. Острава** (269,5) 19.30 „Хитрий лис" оп. Яначека, **Прага** (470,2) 12.35 Концерт, 17.00 Смичк. квартет ф-дур Бендля, **Париж** (1648) 18.30 Концерт, 19.00 Словно-муз. авд. для жінок, 21.00 Віольончеля, 21.45 „Ле Перікольс" ком. опера Офенбаха, **Білгород** (437,3) 12.00 Нар. музика, 17.20 Скрипка, фортепіян, 17.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.45 Легка музика, 19.20 Танкова музика, 20.00 Симфон. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Весела авдиція, 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, **Мінхен** (405,4) 12.00, 13.15, 18.00 Концерт, 16.10 „Валіда" авд. на осн. Джелса з муз. ілюстрацією, 19.00 Варіяції та фуга Регера на тему Гілера, 22.20 „Воїн і поет" поезії Кляйста в муз. іл. Баха, **Будапешт** (549,5) 12.05 Цит. музика, 17.30 Сальон. музика, 19.05 Концерт солістів, спів, арфа, 21.30 Концерт загреб. квартету, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 16.00 Трансм. з акад. св.Сесилії, скрипка Б. Губерман, 22.00 Віольонч. ресітань, **Рим** (420,8) 12.40 Розр. концерт, 17.15 Легка музика, 21. 15 Балетова музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 3. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 725 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді середніх шкіл: Клясики та романтики, орх., форт., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Тисяча тактів музики, 12.40 Низка заввагі про годівлю, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Музика, спів із гр. пл., 16.20 „Гокус-покус Домінікус", авд. для старших дітей, 16.35 Військові марші та пісні, орх., 17.00 Ощадна та модна господиня, 17.15 Камер. концерт: смичк. квартет, 17.50 Двапятиліття хем. дослідного інституту, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Сніговий комунікат, 18.12 Спортові вістки 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.30 Від л.: „Бережани — місто марш. Ридза-Смітлого", 18.45 Актуальна гутірка, 18.55 Театр Уяви (Німеччина): „Під землею" авд. Ерн. Боганзена, 19.30 Танці, пісні, мельодії, орх., спів, скрипка, хор, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Мудрі, бідні бобри, 21.15 Твори Ф. Нововєйського: форт., спів, хор, 22.15 Орх. концерт, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Пятниця, 4. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій 7.35 Легка музика з гр. пл., **10.00—11.30 Трансмісія богослуження з Успенської церкви у Львові**, 11.30 Для старших дітей: „Всі разом", 11.57 Сигнал часу, 12.03 У день гірничого свята, муз. авд., хор, 12.40 „Чого треба в мому господарстві", 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном: Св. Миколай вибирається в дорогу, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Короткі симф. твори гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30, 17.15 Орх. концерт, Юрандів хор, пісоньки, 17.00 Там, де Іван III. з козалихою танцював, 17.50 Репортаж із Свята Варвари, 18.00 Спортові вістки, 18.06, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Зов полярних вод, 18.30 Офенбах: „Гофманові казки", фантазія, гр. пл., 18.40 Людина повинна бути мірою річей, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „Кухар" пов. Ю. Ліберта, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Віольончеля та контрабас, гутірка з муз. ілюстр., 20.15 Симф. концерт, орх. фортепіян; у перерві ок. год. 21. Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 „Рівник і поет" скеч Діверноа.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно —продажа: Бельґи бельг. 89.63 89.90, Доляри американські 5.31 — 5.28, доляри канад. 5.30.50 — 5.27, Фльор. гол. 289.60 — 287.90. Франки фр. 24.84 — 24.70, Франки швайцарські 122.25—121.45, Фунти анґл. 26.12—25.96. Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.70—17.20, Кор. дан 116.59—115.75, Кор. норв. 131.13 — 130.15, Кор. шв. 134.58 — 133.60, Ліри італ. 25.20 — 24.60, Марки фінл. 11.52 11.00, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95.50—94.50. Марки нім. срібні 122 —115.

Акції.

Банк Польський, 109, 109.50, Цукор 30.50, Лільпоп 14.50, 14.25, Островець серія 6 28.50, Стараховичі 35.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 67, 2. ем. 66, 5 конв. 51.75, 6 дол 67.50, 69, 4 прем. дол. 46.65, 46.50, 7 стаб. 475, купон 64.29.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—53, 4 прц. Л. З. Бк Г. 41—43. 4 прц. ТКЗ. 41—43, 4 і пів прц. ТКЗ. 45—47, 4 і пів прц. БГК, 60—65, 4 прц. БГК. 60—65. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 43—46.

Долярівка 47.50—48.50, **3 інвест. 1. ем.** 65—67, **3 інвест. 2 ем.** 65—67.

Збіжжя.

Львів, 2. XII.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	22.75—23.00
Пшениця збор. червона	22.78—23.00
Пшениця одн. біла	23.00—23.25
Пшениця зб.	22.50—22.75
Жито шт. I	18.50—18.75
Жито шт. II.	18.25—18.50
Ячмінь одн.	20.75—21.00
Ячмінь на мливо	20.00—20.25
Ячмінь паст.	19.25—19.50

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 2. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-станція заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	21.50—23.00
Жито збір. 694 гр/л. 3%	17.25—17.50
Ячмінь пшн. 621 гр/л. 4%	18.70—18.80
Овес легко задощ. 444	13.00—13.25
Овес не задощ. 456	13.50—13.75
Гречка 10%	19.50—20.00
Кукурудза жовта	15.25—15.50
Кукурудза червона	16.25—16.50
Коноп. сім'я	32.00—32.00
Сонящникове сім'я	32.50—32.50
Насі ниндену 95%	41.00—42.00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	52.00—53.00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	41.00—42.00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	41.00—42.00
Фасоля шмальц. спец. ручно вибир. в міш.	43.00—46.00
Фасоля краса рафована	26.00—27.00
Фасоля цукр. ручно виб.	32.00—32.50
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняники	115—120
Конюшина вільна від каняники 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця подорожчала дальше на 1 зол., ячмінь на 50 сот., а жито на 25 сот. Ціни інших родів збіжжа незмінені. Тенденція на збіжжа дальше зниткова, на інші продукти вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 2 грудня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	3.00 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	3.00 „
1 кг. масла експорт. включно в експортових опакуваннях	3.05 „
1 л. молока	0.19 „
1 к. яєць	5.40 „

Тенденція на масло зниткова, на молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 2. XII. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., повногрудні, не худі	1.10 зол.
Індики I. кл., повногрудні, не худі	1.00 „
Курята I. кл. біло й жовтоніжки, без острішок, до ваги 1.60 кг.	0.90 „
Кури I. кл., товсті без остріг, без папиржу на ногах, щойно від 1.80 кг вгору	0.90 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

Подяка.

Тяжким горем прибиті передчасною смертю найдорожчого мужа і батька **Михайла Берези**, нач. Народньої Торговлі в Тернополі, складаємо сердечну подяку всім тим, що поспішили нам зі сердечною потіхою і поміччю. В першій мірі складаємо подяку Дирекції Н. Т. у Львові, Вп. П. інсп. Н. Т. Котові Петрові, що, не жалуючи труду, занявся похороном, за прощальні слова над домовиною Покійного Вп. П. інсп. Н. Т. Рудницькому Маркилові, всім Товаришам праці і зброї, що не жалували труду і прибули попрощати Покійного. Дякуємо Вп. П. Сікам, що не жалували труду в часі недуги Покійного і в часі похорону. Дальше дякуємо учасникам хору дир. Куп. Купчинського та всім тим, що брали участь у похороні і висловили нам слова співчуття устно чи письменно. Хай Милосердний Господь заплатить Вам за це своєю ласкою і благословенням!

Стефанія, дружина; Орися, донечка.

ОПОВІСТКИ.

П. К. Ортинська з Павличив зложила в Адмін. „Діла" зол. 4.— на Рідну Школу і 1 зол. на Укр. Безробітних.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.